



De Borch - Nieuwsbrief Baarloos Verleden

LENTE/ZOMER 2020 Nr 44

ISSN: 1568-1939

<http://deborcht.baarlo.com>

TERUGBLIK BAARLO 75 JAAR BEVRIJD

Deze uitgebreide editie van Baarloos Verleden staat volledig in het teken van Baarlo 75 jaar bevrijd. Op 5 mei 2020 vieren we Nederland 75 jaar bevrijd. Die viering is dit jaar zeer sober in verband met de Coronacrisis. 21 november 2019 was de dag dat ons dorp 75 jaar geleden werd bevrijd. We hebben dit feit herdacht op 16, 17, 23 en 24 november met onder meer een tentoonstelling, een Vera Lynn-middag in MFC De Engelbewaarder, een lezing

en een indrukwekkende manifestatie in de parochiekerk in aanwezigheid van twee Engelse gasten; Alex Collins en Darren Timms, Wethouder W. Hermans en Fanfare Eendracht.

In deze editie van Baarloos Verleden belichten we met name de laatste drie oorlogsmaanden in 1944. Dat doen we aan de hand van verhalen van oorlogsgetuigen en een compilatie van dagboekfragmenten. Verder blikken we terug op de activiteiten die de Borch in het kader van de herdenking organiseerde.

Bagpiper Bill Millin



September 1944 *(compilatie dagboeken en verslagen)*

In de week vóór kermiszondag **10 september 1944** is het nog steeds erg druk met vliegtuigen boven Baarlo. Tommies zijn dag en nacht in de lucht. Een week geleden vielen bommen op het vliegveld in Venlo. Velen hebben het gehoord. Er suisde ook een vreemd projectiel door de lucht. Men vraagt zich af of het een heel nieuw wapen is van de Duitsers. In Tegelen en Venlo is voortdurend luchtalarm. Veel gerommel van bommen worden aan de Duitse kant gehoord. In Baarlo komt het Duitse afweergeschut behoorlijk in actie. In het dorp worden onderduikers opgespoord. Op de Rijksweg is veel verkeer van Duitse voertuigen die gecamoufleerd zijn met berkentakken. Alles gaat naar het zuiden in de richting van België.

Er gaat het verhaal dat de Tommies jacht maken op treinen. Zo zijn er in Blerick en Reuver de afgelopen week treinen beschoten vanuit de lucht. In het zuiden rommelt het de hele dag. Men blijft verstoken van nieuws over wat daar gaande is. Klooster de Berckt, de school en het Patronaat zijn door de Wehrmacht in beslag genomen. Dat gebeurde tussen **3 en 6 september** en veel Baarlose gezinnen hebben inkwartiering gekregen. De Duitsers zijn bezig met de aanleg van een Funkstelle. Velen blijven in huis, in de kelders. Er is onder de bevolking veel spanning. Toch zijn er ook mensen die zich nog op straat durven te begeven. De mensen verduisteren 's avonds de ramen met zwart papier. NSB-burgemeester Poolman die in een van de villa's aan de Maasstraat woont is vóór **7 september** uit Baarlo vertrokken. Hij is naar verluid naar Duitsland. Hij heeft zijn hele huisraad in Baarlo achter gelaten. Duitsers gaan door met vorderen. Vooral fietsen worden gevorderd.

Er is veel vliegverkeer in de lucht en men zegt dat het Roergebied erg is getroffen. Ja, dat gerommel is de hele dag te horen. Op Soeterbeek vallen begin september brandbommen. Men hoort het nieuws dat de Amerikanen naar het noorden optrekken

Men wacht gespannen af wanneer het front Baarlo zal bereiken. Het dorp wordt flink getrakteerd op het geknal van Duits afweergeschut wanneer de Tommies overvliegen. Inwoners worden op **11 september** opgeroepen mee te helpen met het graven van een tankgracht in Blerick. Men vraagt zich af wat dat betekent. Een dag later bereikt hier het nieuws dat de Amerikanen in Eindhoven zouden zijn. Men vraagt zich af of het geruchten zijn. Zo zou er ook op de Heldenseweg een colonne Duitse soldaten vanuit de lucht beschoten zijn door een Engelse vlieger. In Baarlo wordt nu op verschillende plaatsen ingebroken.

Op **17 september** gaat het gerucht dat parachutisten zijn geland ter hoogte van Nijmegen. Er is ook sprake van ontploffingen op het vliegveld in Venlo. Men verwacht dat de Tommies binnenkort in Baarlo zullen zijn. Op **19 september** gonst het nieuws dat ook Valkenswaard en Sittard zijn bevrijd. Men brengt de avonden steeds vaker in de kelder door en hoort voortdurend luchtalarm. Aan de nachtelijke hemel is veel licht. Overdag zijn veel Duitsers te fiets op de Rijksweg. Alles gaat richting Helden. Men zegt dat de varkens in de Vergelt in beslag zijn genomen en wel op **20 september**. Het is eind september en er is veel oorlogstuig op de Rijksweg. Zo komen colonnes langs van zeker wel 1500 Duitse soldaten te voet. Het voetvolk wordt afgewisseld met vrachtwagens, tanks en kanonnen. Alles wijst erop dat de Tommy in aantocht is. Er mag nu niemand meer de Maas over.

Op **23 september** plaatsen de Duitsers een bord op de weg van Baarlo naar Helden in de buurt van de Meeren met het opschrift: Verboden toegang Front. Bij de Molen staat een paal met een Rode Kruis vlag en een bord waarop HVP naar de richting van het dorp Maasbree waar de gewonden van het front verpleegd worden. De Duitsers nemen de laatste auto in Baarlo in beslag. Het is de auto van dokter Thijssen. Op **27 september** hebben in de villa waar voorheen de NSB-burgemeester woonde jonge Duitse soldaten nu intrek genomen.



Verwoeste Boekenderhof (1944)

[27 september 1944: Op de Boekenderhof komt het tot een vuurgevecht tussen Duitsers en de KP. De partizanen vluchten met hun gevangenen de bossen in naar een bovengronds kamp. De Boekenderhof wordt uitgekamt door de SS en in brand gestoken. Er dreigt vergelding voor Baarlo]

Op de dag dat de Boekenderhof afbrandt komen Duitse soldaten die in een van de villa's aan de Maasstraat intrek hebben genomen in actie. Baarlo wacht gespannen af wat er gebeurt. In de Grotestraat verzamelen zich mensen. Men is nieuwsgierig en kijkt wat zich daar afspeelt. Er wordt gezegd dat o.a. het huis van Van Bergen de lucht in gaat. Soldaten tekenen pijlen op de Rijksweg en de Grotestraat in de richting van de huizen. Er staat 150 kg buskruit bij genoteerd. De huizen van de familie Rijs, Meijerink, Staaks, Hein Janssen en Herman Peeters, Leo Thijssen, Trienekens, Rooijackers en Van Gasselt zullen worden opgeblazen. De bewoners zijn geëvacueerd en hebben het hoognodige nog meegenomen. Het spektakel vangt aan om 12.00 u. en duurt tot 14.00 u. De baron de Weichs de Wenne is onder druk gezet en wordt erbij gehaald. Hij bemoeit zich met de zaak. Met zijn optreden komt de actie tot een halt wat voor de Baarlonaren een hele geruststelling is.

Duitsers gaan door met vorderen. Men vordert

vee. Het blijft druk op de Rijksweg. Duitse tanks, gevechtswapens, motorfietsen, vrachtwagens en ook voetvolk gaat in de richting van Roermond. De distributie ligt inmiddels helemaal plat. Alleen brood is er nog voldoende. Aan het front dendert het dag en nacht. Enkele maanden geleden zag men nog veel Duitse vliegers, maar in deze maand zijn het alleen maar Engelse vliegers die overkomen en in de richting van Duitsland gaan. Baarlo went er al aan en gaat overdag gewoon de straat op. Er wordt geklaagd over de nachtelijke inbraken bij diverse Baarlose gezinnen. Nieuwsgierigen gaan kijken naar de platgebrande Boekenderhof.

De Tommies: *'In late September the 51st Highland Division moved east through France and into Belgium to relieve the 15th Scottish Division on a line from St Oedenrode to Eindhoven protecting the supply corridor to Nijmegen. The place of 154 Brigade still at Dunkirk was taken by 158 Brigade of the 53rd Division but 154 Brigade returned to the Division on 19 October. The next phase of the campaign was to establish Antwerp as an operating port and clear Germans south of the River Maas'*

[aangereikt op 17. november 2019 door Mr. A. Collins, webpage 51hd.co.uk/history/low_countries/]

[Op 8, 9 en 10 oktober zijn er in Baarlo razzia's. Bij de Berckt wordt niet meer met de grote klok geluid om de aandacht van de Duitsers niet in de richting van het klooster te trekken. De kloosterlingen blijven binnen de kloostermuren i.v.m. de razzia's. In de bossen van Baarlo infiltreren twee SS-ers in het bovengrondse kamp van de KP. Ze zijn ontmaskerd en worden door de partizanen gefusilleerd]

Op 7 oktober is de Duitse veldpolitie in Baarlo gestationeerd vanwege de nachtelijke inbraken. Op de ramen van de winkels in de Grotestraat zijn plakaten gehangen met de tekst dat plunderen met de doodstraf wordt gestraft. Op 8 oktober wordt er razzia gehouden door de Sicherheits Dienst. Alles duikt onder. Mannen en jongens tussen 16 en 60 jaar worden opgepikt. 23 mensen zijn afgevoerd op een wagen. Dat gebeurt onder andere bij De Molen en bij Van Betteray aan de Rijksweg. Men weet niet wat hun bestemming zal zijn. Op 9 en 10 oktober is er weer razzia. De Veldstraat is door de Duitse Wehrmacht afgezet. Aan het front buldert het, maar toch niet meer zo sterk als de voorbijgaande dagen.

[De namen van de Baarlonaren die tijdens razzia's uit Baarlo werden afgevoerd naar Duitsland o.a.: Lei van Bergen, Frits Bruijnen, Sjeng Bouten, Pierre van der Coelen, Wiel, Sjeng en Chris Crienen, Pierre van Diepen, Huub Hermans, Sjeng Houwen, Herm Janssen, Hein Kühlmann, Harrie Lenders, Geer Niessen, Wiel Nijssen, Toon Noyen, Harrie Mertens, Handrie Pijnenburg, Sjaak Praats, Sjeng van Rens, Harrie Staaks, Pierre van Soest en Baron Max de Weichs de Wenne]

Sporen die bleven

In de herfst van 1944 werden in de streek tussen Maas en Peel ruim 3000 jongens en mannen bij razzia's door de nazi's opgepakt en voor dwangarbeid gedeporteerd naar Duitsland. Deze gebeurtenissen kostten 120 mannen het leven en veroorzaakten een blijvende wond bij de overlevenden en bij hen die thuis achterbleven.

Uit Baarlo werden 23 personen gedeporteerd.
Van hen overleefden 5 mannen de oorlog niet.

1944 - 2004

Herdenkingsplaat bij ingang van het kerkzaaltje

Duitse militairen op weg naar het front





Nelly Tercken (Hetterich)

Nelly Tercken vertelt: << Op het moment van de razzia van **8 oktober** was ik op Huissen toen Melk Sjengske kwam aanrennen. Hij was duidelijk op de vlucht en zei dat er een overvalwagen stond in de Bong en Duitsers razzia hielden in het dorp. Ik ging direct naar huis en bij de Rijksweg aangekomen zag ik een transportwagen staan bij Hotel de Molen. Snel werd me duidelijk dat oom Frits was opgepakt. Mijn vader was net op het nippertje gewaarschuwd door aannemer Van Dijk en had een adres gevonden om zich te verstoppen. Jacques Segers werd gevraagd het paspoort van vader te vervalsen en daarin de leeftijd 60 jaar te vermelden.

In de kelder vonden een aantal onderduikers onderdak en weldra kwam er inkwartiering. De schop bij het huis gebruikten de Duitsers als opslagplaats voor mijnen. Daar waren we erg ongerust over want stel dat het vlam zou vatten. De Duitsers lieten ons met rust al kwam met regelmaat een soldaat de keldertrap af en nam bij ons plaats. Wat de Duitsers niet wisten was dat we onderduikers verstoopt hielden in de kelder, achter wat kleding. >>

Lei Segers vertelt: << Tijdens de razzia kwamen Duitse soldaten bij ons in huis en liepen rond de tafel in onze keuken. De geweren om de schouders gehangen. Ik zat midden op die tafel. Mijn moeder kwam huilend de keuken in en zei tegen de soldaten 'mijn man is al drie dagen geleden opgehaald door jullie soldaten'. Dat was natuurlijk gelogen want hij zat ondergedoken in de gierkelder bij de burens. Uiteraard had ik vooraf gezegd gekregen de lippen stijf te houden en niets te zeggen. Een geweldige spanning hing op dat moment in de keuken. Stel je voor, ik 6 jaar, Duitsers met geweren naast me, mijn moeder huilend en mijn vader vlakbij in de kelder. >>

Lei Segers (Markt)



In de tweede week van oktober hoort men bulderen aan het front. Omdat het geluid niet dichterbij komt denkt men dat het nog wel een tijdje zal duren voordat de Tommy in Baarlo is. Ook in noordelijke richting hoort men kanongebulder. Waar zit het front vraagt men zich af. Op **13 oktober** wordt Venlo gebombardeerd. Men doet 's nachts geen oog meer dicht. Het is onrustig in de lucht en boven Duitsland is weer veel vuurwerk te zien. Op **17 oktober** wordt Baarlo plots opgeschrikt door hevig gebulder van het front. Muren dreunen, deuren trillen en door de trilling rinkelen ruiten. Zo hevig is het nog

niet eerder geweest. De Wehrmacht heeft in het dorp plakaten opgehangen met het opschrift dat het dorp ontruimd wordt. Iedereen die in het dorp op straat is moet in het bezit zijn van een speciaal persoonsbewijs. Wie zich op straat vertoont en geen geldig persoonsbewijs kan laten zien wordt opgepakt. Er is sprake van een op handen zijnde evacuatie. Ook staat er te lezen dat wie zich richting front beweegt onmiddellijk gevangen wordt gezet en behandeld als spion. Het blijft overdag en in de nacht erg onrustig, veel Engelse vliegtuigen in de lucht. Alles gaat naar Duitsland en zoeklichten in de nachtelijke hemel. Baarlonaren klagen inmiddels bij de Duitsers dat er te weinig eten is. Op de Rijksweg lijken de Duitsers terugtrekkende bewegingen te maken want wagens rijden in de richting van Blerick en Venlo. Men speculeert over wat dat betekent. Ook bij de Paters op de Berckt wordt gevorderd. De Paters protesteren en eisen bij de Orts Kommandant dat de dieren teruggebracht worden naar het klooster. Het afweergeschut komt stevig in actie.

Rond de **19e oktober** worden 50 Blerickenaren in de Bong te werk gesteld om schietgaten te graven. Uit de lucht dwarrelen vluchtschriften afkomstig van de Tommies. De velden liggen er mee bezaaid. Men zegt dat de Tommies op 10 km verwijderd zijn van Venlo. Op **20 oktober** hoort men bombardementen in Blerick. Nog meer Engelse vluchtschriften dwarrelen uit de lucht. Klooster de Berckt heeft nu ook inkwartiering.

Op **21 oktober** houden de Duitsers razzia op de Schafelt en de Braamhorst. In de schuur van de Douvenhof worden 45 Engelse soldaten gevangen gehouden waaronder een gewonde officier en een Amerikaan. De Duitsers zijn begonnen met het opstapelen van munitie langs de parkmuur aan de Maaskant van klooster de Berckt. Aan het front is het nu zo af en toe opvallend stil. Op Soeterbeek is inmiddels een afdeling van het Rode Kruis ingericht bij de familie Smits. Aan het einde van de maand liggen door heel het dorp telefoonkabels. Zodoende zijn er veel Duitsers in ons dorp op de been.

De Tommies: 'Operation Colin, Battle of Maas **23rd October 1944:** 51st Highland Division with 7th Armoured and 53rd Welsh Divisions formed the 12th Corps charged with this task. The Battle of Maas, Operation Colin, would start on the **23rd October** for the Division. On the previous day 53rd Welsh and 7th Armoured Divisions would clear the area to the east between Zuid Willems Canal and 's Hertogenbosch and the day after the 51st Highland Division attack, 15th Scottish Division on the left would capture Tilburg and push north.

51st Highland Division Plan: the plan for Divisional attack was that 153 Brigade objective was Schijndel, 152 Brigade to the left would clear the wooded area east of the River Dommel and 154 Brigade, mounted in Kangaroos would be in reserve to exploit.

*The Action: the attack began on the night of **22nd October**. Schijndel was taken relatively easily and the Division pressed on and, despite stiff resistance, they captured Vught in the afternoon of the **25th**. Meanwhile 7th Armoured Brigade had been stopped at Loon op Zand 153 Brigade were sent to assist and took the town and moved on north reaching Sprang on **30th October**. 154 Brigade now exploited north west reaching Raamsdonk and then Geertruidenberg to find the bridge over the Maas destroyed. After this successful phase there remained two German pockets south of the Maas of which one west of 's Hertogenbosch was known as the Island.*

[aangereikt op 17 november 2019 door Mr. A. Collins, webpage 51hd.co.uk/historyuk/operation_colin]

Reng Fleuren vertelt: << De Duitsers vorderden vee. Wiel van Pau (Gielen) slachtte stiekem bij ons zijn varkens. Ik moest dan samen met mijn broer Lei op straat voor ons huis op de uitkijk staan en wacht houden. Wanneer we dan Duitse soldaten zagen aankomen dan ging een van ons de ouders en de slager waarschuwen. Het wemelde van Duitse soldaten in het dorp. Het waren verbindingstroepen. Overal bij ons op de



Reng Fleuren (Veldstraat)

Veldstraat hingen telefoonkabels aan de daken van de huizen en tussen lantaarnpalen.

In het paadje bij slagerij Gielen lagen ook Duitse soldaten. Ik ging er geregeld met mijn broer buurten. Eentje van hen heette Hans en een andere zo kan ik me herinneren Karl-Heinz. In de gereedschapsbak van een Duitse auto die daar stond zaten een paar konijnen. Men vroeg ons of we wat wortelen konden leveren voor de beestjes. Dat deden we.

We namen ook 'Korpeduu' appels mee en kregen daarvoor in ruil sigaretten. Niet dat wij die zelf rookten. Nee, die brachten we naar het huis van Sjeng Ottenheim, een eindje verderop. Daar hadden een paar onderduikers een schuiladres. De soldaat Hans wilde ook met ons ruilen al had hij alleen maar shag. Voor de onderduikers was dat verder geen probleem. 'Neem maar mee' zeiden ze, 'we kunnen alles gebruiken wat rookt, Shag kun je ook roken'.

Uiteraard hielden we onze lippen stevig op elkaar zodat niemand erachter zou komen dat bij Sjeng onderduikers zaten. Ik heb overigens gezien dat een vliegtuig uit de lucht werd

gehaald en ergens op de Hei neerstortte. Ik ben toen met nog een paar klasgenoten ter plekke gaan kijken maar we werden daar tegen gehouden door Duitse soldaten. >>

Op **29 oktober** wordt Venlo gebombardeerd. Het oorlogsgeweld komt nu erg dichtbij. Op de Rijksweg blijven tanks in zuidelijke richting rijden en men hoort uit de richting van Helden gerommel. In de lucht vliegen Engelse bommenwerpers over. Ook de Hei krijgt nu inkwartiering en het lijkt alsof het hele dorp is bezaaid met Duitse soldaten. Er komen ook meer Blerickse evacués naar Baarlo. Bij de Maas worden twee afweerkanonnen geplaatst waarmee de Duitsers proefschieten. Die dreunen behoorlijk.



Annie Beurskens (Koesdonkerveldweg)

Annie Beurskens vertelt: << *Mijn broer Piet, die hadden we al lang niet meer gezien. We misten hem. Hij was sinds 1943 in Duitsland, in Koblenz waar hij te werk werd gesteld in de Concordia-hütte Bensdorf. Af en toe ontvingen we van hem een brief. Hij vertelde over de bombardementen aldaar. In Tegelen bij de grens hadden we een contactadres waar ik pakjes voor Piet afleverde. Die*

werden dan in Koblenz bezorgd. Ik kende verder niemand in Tegelen dus als mij wat zou gebeuren dan moest ik bij vreemde mensen aankloppen. Dat was gelukkig nog niet gebeurd. Naar Tegelen fietsen met zoveel Duitsers op straat maakte me bang. Soldaten renden wel eens achter mijn fiets aan. Ik was dan altijd weer blij dat ik de Maas over was en veilig thuis.

Bij ons stonden twee keer Duitse soldaten voor de deur op zoek naar mannen. Gelukkig lieten ze mijn vader met rust. Het was voor ons een grote zorg dat ook hij werd te werk gesteld in Duitsland. Peeten, bij ons tegenover, vertelde ons dat we de fietsen uit elkaar moesten draaien want onderdelen namen de Duitsers niet mee. Een jongen die bij ons over de Rijksweg fietste werd door Duitsers aangehouden. Zijn fiets zou worden gevorderd. Hij verzon ter plekke dat het de fiets was van onze pastoor Goldschmitz. Het bleken gelovige soldaten te zijn en men liet hem gaan. Mijn zus had al een hele mooie uitzet op zolder staan. Omdat er zoveel gevorderd werd hebben we die achter in onze tuin verstopt in een van de kalkkelders.

Ook van andere mensen lagen daar spullen. Op onze zolder stonden nog enkele kisten van de Paters van Steyl met spullen. Ik heb nooit geweten wat daarin lag. Ze waren zorgvuldig voorzien van een slot. Ik kan me wel herinneren dat die loodzwaar waren. Ook mijn ouders zullen dat wel niet hebben geweten. Zo ging dat in die tijd. Men vroeg zich daar niets bij af. Het waren spullen van het Missiehuis. We dachten dat de bevrijding in oktober wel zou komen. Dat gerucht ging rond.

In die periode werd bij de mensen ingebroken. Zo ook bij ons een eindje verderop bij een gezin waar ik als kindermisje had gewerkt. Op de Rijksweg was het een komen en gaan van Duitsers, voetvolk, tanks, wagen en motorfietsen. Alles ging naar het front. Het contact met het dorp, met mijn familie in de Vergelt werd steeds moeilijker. Ook familie uit Maasbree zagen we niet meer. Zo zaten we dan 's avonds en 's nachts in de kelder, tussen de inmaak. Een

olielampje zorgde voor een spaarzame verlichting. Het kelderraampje geblindeerd. Ik, met mijn zus, moeder en vader. Ik doodde de tijd met wat breiwerk, luisterde onderwijl naar het geronk van vliegtuigen en het gerommel in de Peel. Ik dacht dan aan mijn familie, mijn toekomstige zwager en aan mijn broer Piet. Hoe zou het hen allen vergaan? >>



Cor van Wijlick (Heuvel)

Cor van Wijlick vertelt: << We hadden ook inkwartiering op de Heuvel. Van de Duitsers bij ons in huis hadden we niet zoveel last. Van een van hen leerde ik een spelletje dat met drie stuivers gespeeld werd. Ik weet tot op de dag van vandaag hoe dat ging. Je telde op tot tien en dan mocht er geen stuiver meer in je hand achterblijven. Ik ging nog naar de lagere school. Ik kan me herinneren dat ik een keertje bij het huis van de familie Roeven op de Maasstraat stond en daar ergens een scherf van een spiegel had gevonden. Tja en wat doe je dan als kind, je schijnt mensen in het gezicht. Toen een Duitse auto met enkele soldaten passeerde kon ik het niet laten en scheen ook hun kant op. Dat was niet zo verstandig want de chauffeur trapte stevig op de rem. Ik ben er toen tussenuit geknepen,

Ik ben bij het Kempke over een draad gekropen en naar huis gerend. 's Middags kwamen de soldaten bij ons op school en zochten het jongetje met het spiegeltje. Ze kwamen bij mij uit. Meester Bartels zei dat ik dat niet had moeten doen. Ik zag wel dat hij daar wat bij glimlachte dus ik wist dat hij het zeker wel niet zo erg vond. Een van de soldaten boog zich toen naar mij voorover en zei wanneer ik dat nog eens in mijn hoofd haalde dat te doen, ik zou worden neergeschoten. >>

November 1944 (compilatie dagboeken en verslagen)

Duitsers zijn begonnen met het leggen van mijnen langs de Maas en ter hoogte van de stuw. Dat wordt een Duitse soldaat bij de stuw noodlottig. Bij het leggen van de mijn trapt hij erop en komt om het leven. De hond van de Roffart brengt zijn baas op lugubere wijze op de hoogte van het ongeluk door het hoofd van de soldaat mee naar huis te brengen. Op **2 november** wordt Baarlo hevig opgeschrikt door zware ontploffingen. De kazematten bij de Maas worden opgeblazen. Op **3 november** zijn er hevige bombardementen op Venlo. Duitsers nemen 45 geallieerden gevangen. Ze zijn eind oktober daar al ondergebracht in de schuur van de Douvenhof. Holtackers krijgt inkwartiering van een generaal. Er wordt nog steeds veel gestolen bij de mensen. In noord-oostelijke richting hant een rode gloed. Venlo brandt. Op **5 november** komt een vliegtuig neer op de Hei. Het komt terecht op het huis van Pijpers. Ook boven Tegelen stort een vliegtuig neer.

In de avond en nacht hangt er boven de Peel een rode gloed. Honderden rode balletjes worden aan die kant van de hemel naar boven geschoten en waargenomen. Men ziet ook de lichtbundels van de schijnwerpers. Bij Rijs aan de Rijksweg stationeren de Duitsers een tank afweer dat op overkomende vliegtuigen vuurt. De Duitsers graven gaten in de velden van Baarlo en plaatsen er afweergeschut. Op **7 november** komen bij de Douvenhof 10 tanks aan die in de schuur worden ondergebracht. Bij het achteruit zetten wordt een gat in de muur gereden.

Er komen ook evacués uit Blerick naar Baarlo. Sommige families hebben wel 30 evacués in huis. Een van hen heeft een grote collectie kanaries en vraagt of hij deze kan onderbrengen in het park van klooster de Berckt. Hij zou een Nederlands kampioenkanarie fokker zijn. De Paters stemmen hiermee in. Op **9 november** staan er tanks en afweergeschut op de Hert en de Braamhorst. De hele weg is stuk gereden. Er is het gerucht dat de Duitsers 4000 tanks hebben aangevoerd in de Peel en er wordt ook gesproken over een nieuw Duits wapen dat noch te zien, noch te horen zou zijn.

De Tommies: *'Clearing the Island West of 's Hertogenbosch, 4-6th Nov 1944: The 53rd Division had been task with the operation to clear the Island were moved to support the US sector against a German counterattack and the task was given to 51st Highland Division. The Island was west of 's Hertogenbosch and was about six miles long and four miles deep formed between the Afwaterings canal and the river Maas.*

154 Brigade relieved 152 Brigade who, with 153 Brigade were to conduct Operation Guy Fawkes, aptly named as in commenced on the 4/5th November. A large pereliminary bombardment preceded the assault. Collapsible canvas boats were used to cross the canal and dyke. The 5th Black Watch crossing as part of 153 Brigade is described in The Spirit of Angus. Opposition everywhere was light and by the evening of the 5th all objectives of both brigades had been taken. The attack was successful and the Island cleared. The other enemy pocket was at Empel north of 's Hertogenbosch and this was cleared by the 7th Argylls on 6th November

[aangereikt op 17 november 2019 door Mr. A. Collins, webpage 51hd.co.uk/historyuk/operation_colin]

Annie Beurskens vertelt: << Ook wij kregen inkwartiering op de Koedonkerveldweg. De hele kamer zat vol met Duitse soldaten. Een van hen, het was nog een jonge knaap, had de opdracht om tegen de buitenmuur van ons huis een telefoon op te hangen. Hij was zo schatte ik van mijn leeftijd. Ik ben gaan kijken en zag dat hij er veel moeite mee had het toestel aan een haak te bevestigen bij de regenpijp. Het ding donderde de hele tijd op de grond. Ik zag hoe vertwijfeld hij keek en het niet kon laten even tegen zich zelf te klagen. Zo hoorde ik hem jammeren: 'Ach du armes Deutschland...' Hem zakte de moed helemaal in de schoenen. Ik kreeg zelfs wat medelijden met hem en bedacht: hij is toch ook maar ver van huis. Hij moet toch ook wel verlangen naar zijn ouders en familie. Mijn ouders besloten mij en mijn zus zoveel mogelijk weg te houden van dat soldatenvolk. We bleven dus veel in de kelder. We konden wel gebruik maken van de keuken en wat te eten maken. Mijn vader besloot vanaf dat moment niet meer boven te komen. Hij heeft tot aan de bevrijding in de kelder gewoond. >>

Op **12 november** geeft een Duitse soldaat een half uurtje een piano-recital in de recreatiezaal van de novicen in klooster de Berckt. Op **13 november** trekken veel wagens met oorlogstuig over de Maas naar Venlo, de inkwartierde soldaten verlaten klooster de Berckt. Op **15 november** verneemt men dat de Engelsen een offensief hebben geopend en het kanaal Wessel-Nederweert en het Noorderkanaal zijn overgestoken. Die dag suizen Engelse granaten door de lucht. Op Op den Bosch en op Rinkesfort komen granaten terecht. We zien de zoeklichten van de Engelsen. Het is **16 november**, Heythuysen, Grathem, Wessel, Heel, Panheel, Leveroy en Baexem zouden zijn bevrijd.

Bij de Raay staan tanks opgesteld afkomstig uit Maasbree. Ook elders in het dorp staan nu tanks. 's Nachts vriest het. Eigenlijk hebben we weinig last van de Duitsers die ingekwartierd zijn. Het gerucht gaat dat Hitler dood zou zijn. Hij heeft al sinds juli niets meer

van zich laten horen. Er wordt verteld dat in Meijel doden zijn gevallen en dat daar veel huizen kapot zijn geschoten. We zien nu steeds meer Blerickse evacués in Baarlo.

Op **17 november** komt het bericht dat de Tommies Neer hebben bereikt. Dan is er het moment dat de hel losbreekt en we denken dat de Tommies doorbreken maar de Duitsers bieden klaarblijkelijk grote weerstand. Er is een ongekend artillerieduel tussen Engels en Duits geschut. De ramen rinkelen. De Engelsen schijnen goed op te rukken. We horen dat ook Neer vrij zou zijn. Onder het avondeten is het kanongebulder zo hevig dat ook zij die zich tot nu toe sterk hebben gehouden en in de slaapkamer slapen nu ook stuk voor stuk een plaatsje gaan zoeken in de kelders. We horen voortdurend ontploffingen door het afvuren van granaten.

In de stromende regen is het geknetter en kanongebulder niet van de lucht. Rond 1 uur in de nacht wordt het wat rustiger. Het is **18 november** en de Engelsen zouden Beringe en Helden hebben bereikt. In alle vroegte fluiten Engelse granaten over Baarlo. Tussen 7 en 9 uur is het even stil maar na 9 uur begint het schieten opnieuw. 's Middags is het druk in de lucht. Er komen massa's vliegtuigen over. Alles gaat richting Duitsland. Duits oorlogstuig komt uit de richting van Kessel en gaat richting Venlo. **18 november** is een ongelukkige dag voor Baarlo!



Hotel de Molen



Wiel Janssen (Rijksweg)

Wiel Janssen vertelt: << Bij de Molen werd aangezegd dat die zou worden opgeblazen. Martens en mijn vader kregen nog de gelegenheid de zakken met het gemalen meel uit de molen te halen. Er werd een handkar gehaald bij aannemer Peulen en zo werden de zakken veilig gesteld en naar de verschillende bakkers gebracht in het dorp. Mijn vader en Martens hadden op dat moment de kans om de draad naar de explosieven door te snijden.

Ze zijn bij de pastoor te rade gegaan en die zei 'laten we dat maar niet doen God weet wat er dan gebeurt'. We zijn toen in de buurt de kelders in gegaan in afwachting van de explosie. Dat was een spannend en emotioneel moment. We zijn daarna naar buiten gegaan naar de tuin achter ons huis en zagen een grote berg stenen en stof. Het was een trieste aanblik. >>



Sef Roeven (Maasstraat)

Sef Roeven vertelt: << We woonden destijds aan de Maasstraat tegenover café de Zwaan. Die ochtend van de **18e november** stonden twee Duitse soldaten bij ons aan de kelderdeur. Ze zeiden dat de kerktoren zou worden opgeblazen. We moesten in de kelder blijven. Daar zaten we met z'n allen, muisstil. In de verte hoorden we trommelvuur. We schrokken van een enorme knal en moeder zei 'dat zal toch niet de toren zijn? Mijn zus Leen is toen naar boven gegaan en heeft een kijkje genomen. We hoorden haar roepen 'nee de toren staat er nog'.

We schrokken daarna van een tweede knal en een enorme dreun. We voelden ons niet meer veilig in de kelder en besloten met z'n allen naar boven te gaan. Toen iemand van ons de achterdeur opende zagen we een dikke stofwolk hangen waar je niet doorheen kon kijken. Het was verschrikkelijk. Op straat lagen planken, brokken en pannen. De toren was opgeblazen en we dachten dat die zeker wel bij het huis van de familie Fleuren (Sesteitje) en bij Brueren (Café Centraal) moest zijn neergevallen. We kregen nauwelijks lucht door het stof. Wat moesten we doen? Binnen blijven of toch ergens

anders naar toe te gaan. Er werd besloten dat we naar de Veldstraat zouden gaan want als ook de rest van de kerk zou worden opgeblazen zaten we hier aan de Maasstraat gewis niet veilig.

Via de achtertuinen van de Veldstraat zijn we naar het huis van de familie Stevens gelopen en hebben daar tijdelijk onderdak gevonden. Toen we daar in de kelder zaten hoorden we de volgende knal. Er werd gezegd 'nu gaat de hele kerk eraan'. Iemand wist ons te vertellen dat de molen aan de Rijksweg al eerder was opgeblazen. Dat verklaarde dus de eerste knal die we gehoord hadden. >>

Jos (broer) Segers schrijft in zijn dagboek: << Gisteravond gingen we om twaalf uur slapen. Omstreeks 3 uur moesten we vlug de kelder in wegens 't fluiten en dichtbij inslaan van granaten. Tot drie maal toe konden we die nacht de kelder in. Om onze tijd in de kelder door de brengen gingen we een potje kaarten. Tegen de morgen begon 't hevig te bulderen. Het front nadert, de Engelsen zouden in Neer zijn.



Jos (Broer) Segers (Molenberg)

Vandaag heeft Baarlo een ramp getroffen, die we nooit vergeten zullen. Zoals in Meiel, Kessel, Neer en nog meer plaatsen, hebben [Duitsers] onze mooie kerk van de H. Petrus en Paulus, die al een 70-80 jaar oud is opgeblazen en eveneens de twee molens van Baarlo. Eerst werd de molen bij Martens opgeblazen, daarna na drie ladingen vloog onze mooie kerk de lucht in, eerst, omstreeks kwart voor elf de grote toren en het middenschip, een tijdje daarna 't achterste deel, tussen de eerste en tweede ontploffing haalde men nog vlug kostbaarheden, die niet verloren mochten gaan, o.a. de H. Odilia uit de kerk. Bij de derde ontploffing vloog de kleine toren de lucht in. Met 't springen van de kerk hebben de huizen die er dicht bij lagen veel geleden. Enige huizen werden onbewoonbaar, zoals 't huis van Fleuren en Brueren, 't huis van Lotje Bol en Peijs had

ook zeer veel geleden, verder waren in de buurt overal veel pannen eraf en ruiten stuk, wij hadden een ruit stuk. Martens werd verwond, toen de molen de lucht in vloog. De granaten, die we vannacht hoorden inslaan zijn op 't klooster en bij Sjeng Beurskens [red. Maasstraat] neergekomen. Marie van de zusters werd in de kelder verwond, doordat een scherf door de deur vloog. Bij Wiel Denissen sloeg een granaat in de kamer in er waren echter geen persoonlijke ongelukken. De hele morgen hield 't gebulder van 't Duits geschut aan, 't Engels geschut had wat opgehouden te vuren. Vanmiddag en vanavond begon 't schieten van 'beids' kanten weer. Vanavond kwamen enige Duitsers voor inkwartiering, we konden ze weer afschepen. Vannacht zullen we wel weer een onrustige nacht krijgen. >>



[Red. Voor of na het opblazen van de kerk zou een jonge Duitse soldaat aan de Markt hebben toegekeken, geëmotioneerd geraakt en in huilen zijn uitgebarsten. Diverse omwonenden hebben die jongen zien staan en dit verteld]

Verwoeste St. Petruskerk

Lei Segers vertelt: << Ons huis stond aan de Markt. Mijn vader zat na de razzia ondergedoken. Hij hield zich samen met de koster Jac Wijnhoven, zijn broer Wiel de timmerman en Thei Janssen de schilder onder de gewelven van de kerk. Daar was stro naar toe geschouwd en de nodige dekens. Wanneer het donker was kwamen de mannen via een sluipweggetje naar ons huis waar mijn moeder een warme maaltijd bereidde. Een blauw geruite handdoek werd dan over de lamp gehangen zodat er geen licht naar buiten scheen en we geen doelwit zouden vormen voor Duitse jagers. Dan werden ook wat boterhammen gesmeerd en wat drinken klaar gemaakt die vervolgens werden meegenomen naar het onderduikadres in de kerk, een voorraadje voor de volgende dag.

Op een avond kwam Jens, destijds een Baarlonaar die iedereen wel kende, bij ons binnen. Hij werkte bij de brandweer en de luchtbeschermingsdienst. In zijn functie hoorde hij in Baarlo meestal als een van de eersten het nieuws. Er stond wat verschrikkelijks te gebeuren. Over een paar dagen zou de kerk worden opgeblazen. Deze mededeling sloeg bij ons in als een bom. Mijn vader zat daar immers ondergedoken en met hem nog anderen. Hij moest zo snel mogelijk gewaarschuwd worden.

Alle buurtbewoners werden opgetrommeld onder leiding van Triena van de köster om zo snel mogelijk alle hanteerbare zaken uit de kerk te halen zoals beelden, monstransen en dergelijke en veilig in de kelder van het huis van de koster onder te brengen. Ik weet nog het moment dat de Duitse legerwagens de Markt opreden waarna veel Duitse soldaten van de Wehrmacht kisten met vermoedelijk springstoffen de kerk indroegen. Er werd aangezegd dat we binnen moesten blijven toen het moment was aangebroken dat de kerk werd gesprongen.

We zaten met 27 familieleden in de kelder onder het café. Mijn moeder zette twee emmers water op de vloer. Je kon maar voorbereid zijn bij eventuele calamiteiten. Ik lag in een opklapbare strandstoel, het was

niet de beste, waarin een groot gat. Ik was in paniek en uit angst was ik rechtop gaan staan achter een matras dat tegen de muur stond en weggekropen. Ik wist niet of ik daar wel een veilige plek aan had. De spanning in de kelder was om te snijden toen een harde klap en gedonder de stilte doorbrak, gevolgd door een enorme stofwolk die zelfs in onze kelder doordrong. Er volgden daarna nog twee explosies voordat de kerk volledig was verwoest. In ons huis waren de ruiten gesneuveld en er zat geen deur meer in de deuropening. Gelukkig was het mijn vader gelukt om nog op tijd uit de kerk te gelangen samen met de anderen. Hij had een nieuw onderkomen gevonden in de gierkelder van schilder Thei Janssen, onze buur. Die was nog in allerijl vooraf gereinigd. Om ons huis bewoonbaar te maken hebben we de raamopeningen dichtgetimmerd met planken van de kerk die op de Markt waren terechtgekomen. Die lagen daar voor het oprapen. >>

Annie Beurskens vertelt: << We leefden bijna elke dag en nacht in de kelder en luisterden naar het trommelvuur met gedreun en bromgeluid van de bommenwerpers in de lucht. We hadden nog inkwartiering. Engelse granaten suïden door de lucht en we hoorden ze inslaan. We dachten dat die ergens op Rinkesfort, op Soeterbeek en op de Rijksweg waren terechtgekomen.

De Duitsers kwamen aanzeggen dat de molen van Van Betteray bij ons tegenover op de Molenberg die morgen werd opgeblazen en we daarom in de kelder moesten blijven. Het was een vreselijk nieuws om te horen. We dachten dat het wel niet waar zou zijn. Toen kwam die harde klap. Door die knal en dreun schoven bij ons dakpannen van het dak, Die hoorden we naast het kelderraampje dat we hadden gebarricadeerd op de bodem kapot slaan. De laatste pannen die neerkwamen konden we tellen. Ze schoven achter de rest aan. Voor onze overbuur molenaar Van Betteray was het ramp dat de molen was opgeblazen. Zelf vond ik het verschrikkelijk want ik had mooie herinneringen aan de molen. Het was mijn speelplek toen ik kind was. >>



Windmolen op de Molenberg

Lei Segers vertelt: << De terugtrekkende Duitsers verplaatsten zich vooral 's nachts en zo gebeurde het dat onder veel lawaai 's avonds om middernacht ca. 40 Duitsers ons café binnenkwamen en overal op de grond een slaapplek vonden.

's Morgens in alle vroegte vertokken ze weer. De spanning in de kelder was groot want er waren zeker 15 meisjes en vrouwen aanwezig. Ze werden beschermd door onze potige tante Lie die boven aan de trap met een tas geld om haar middel de wacht hield. We beleefden een angstige nacht.

De Duitsers hadden het nodige vee gevorderd bij de boeren in Meijel en Helden. Het werd onze kant uit gedreven en zo stonden talrijke koeien achter de Coöperatie in de wei. Dat ging als een lopend vuurtje door het dorp. Je kon er voor niks een koe gaan halen en zo hadden ook wij een koe op stal. Mijn tante Lie was van boerenafkomst dus die wist wel hoe je dat beest moest melken. We hadden nu gratis melk!

Van granaten hadden we in Baarlo veel last. Granaatscherven vlogen rond zo ook op de Markt en bij ons om het huis. Ik kan me het moment herinneren dat mijn vader van het café naar de keuken liep en een granaatscherf achter zijn rug vloog door de deur heen en die daarvoor al de planken in het café raam en de waterbak had doorboord. De schrik sloeg ons om het hart. >>

De Tommies: Het is in de ochtend van **19 november** dat vanuit Helden patrouilles van de verkenningsafdeling Derbyshire Yeomanry met enkele pantserwagens in de richting van Baarlo en Kessel en rijden.

Ten noorden van Panningen ter hoogte van de Ninnesweg tot aan Everlo loopt de frontlinie vast. Het extreem natte weer speelt daarbij een rol. Het heeft al geruime tijd geregend. Het is erg modderig. In Helden trekken de troepen op door Stogger. Daarna gaan patrouille pantserwagens van het Derbyshire Yeomanry in de richting van Baarlo.

Het 7e Black Watch graaft zich bij Onder, op de grens tussen Baarlo en Helden in. Er worden patrouilles uitgestuurd. In Onder worden de Tommies beschoten door enkele Sturmgeschütze. Die staan daar in de bosrand opgesteld. Er wordt besloten tot terugtrekking met 6 pantserwagens in Onder.

Om 18.00 u. starten de Duitsers opnieuw het offensief. Gesteund door 4 Sturmgeschütze vallen de Duitsers aan. Er komt steun van de Schotse infanterie van de 1 Black Watch en artillerie. De Duitsers trekken zich daarna terug. In Helden wordt gewacht op de artillerie en de 7e Black Watch bij Onder passeert. Het is een rustige nacht in Helden en Panningen.

Een Duitse patrouille slaagt erin door te dringen door de Heldense bossen tot aan de zuidelijke rand van het dorp Helden. Een Britse patrouille maakt twee Duitsers krijgsgevangen. De laatste paar dagen zijn 45 soldaten om het leven gekomen. Onder de Duitsers moeten de verliezen vele malen groter zijn. De rivier de Maas is nog niet bereikt en Kessel en Kessel-Eik zijn nog in Duitse handen.

De bevrijders: op de voorgrond de Sherman tank die op 21 november 1944 bij hotel de Molen in brand werd geschoten. De tank wordt bestuurd door Ken Lyke.



Major-General T. Rennie CB DSO MBE commandant van de 3rd Infantry Division en later de 51st (Highland) Infantry Division.



Lieutenant-Colonel A. Mackinnon DSO, commandant van het 1st Battalion Black Watch



19 november, de dag begint heel kalm maar opeens wordt Baarlo getraakteerd op granaatvuur. Het is een gevecht, de hele dag. Men schrijft: 'dat moet men meegemaakt hebben om te weten wat dat betekent'. Verschillende huizen worden beschadigd. De hele dag duurt het gebulder van de kanonnen met kleine en grote tussenpauzen. Boven Venlo zouden enkele vliegtuigen zijn neergekomen. Enkele mensen gaan in de ochtend naar de Berckt voor de heilige mis. In Baarlo komt nu het nieuws ter ore dat ook de toren van de Antoniuskerk in Blerick is opgeblazen.

Het huis van Jacques Bouten in de Vergelt is door een granaat getroffen. Ook het huis van A. Cootjans is beschadigd en dat van Lei Gommans en Willem Hermans. De soldaten die bij Holtackers lagen zijn daar nu vertrokken en hebben allerhand gestolen, dekens, stof voor costumen en allerhande kleinigheden. Jacques Segers en Frans Hover zijn deze ochtend van **19 november** door verraad van een Duitser die uit hun kamp ontvlucht was, opgepikt [red. Bospartizanenkamp Heldense bossen]. De Duitsers zijn eerst met de jongens naar Gossens gegaan en tegen de avond zijn ze met hen de Maas overgegaan. Ze hadden ook nog een meisje van de organisatie [Red. koerierster van de KP] meegevoerd. In Baarlo hoort men duidelijk de mitrailleurs knetteren. Vlammen vliegen 's avonds door de lucht en granaten slaan op Baarlo in. Men schrijft 'de carbidslamp ging er soms van uit. We bleven nu de hele avond in de kelder en besloten de nacht maar zittend op een stoel in de kelder door te brengen. Men werd er lamlendig van gezeten en niemand kon die nacht rustig slapen'.

In de loop van de dag leggen de Duitsers mijnen aan de weg die van de Rijksweg naar klooster de Berckt loopt. Ook zijn een aantal bommen ter hoogte van de Johanneshoeve zeer zwaar geladen. Het wordt **20 november** en het weer is omgeslagen. Regen en storm, echt herfstweer. De Engelsen hebben gisteren Kessel bereikt en het gebied tussen Helden en Kessel. Vanaf Helden zouden ze al 5 kilometer richting Venlo zijn opgerukt. Op de

verzetsadressen wordt radio Oranje en de Nederlandse Vrijheidszender nauw beluisterd. Af en toe ook naar diverse Franse, Duitse en Engelse berichten. Vanaf 8 uur in de ochtend tot de avond is de ondergrondse in Baarlo aan het radiotoestel gekluisterd. [Red. een van de radio's staat bij meester Hover op de Hoogstraat].

Reng Fleuren vertelt: << We leefden inmiddels in de kelder want we hadden geen idee wat boven ons hoofd zou hangen. Daar zaten we met 13 mensen in die kelder. Op de grond lagen matrassen en strozakken. Mijn vader had het kelderraam dicht gemaakt met een brede eiken plank. daarvoor lagen dan weer een aantal zandzakken. We verlichtten de kelder met een olielampje en met wat kaarsen. We hoorden dat het al een aantal dagen hevig te keer ging in de richting van Helden en de Peel. We probeerden 's nachts wat te slapen maar de spanning was te groot. Buiten was er dat constante gerommel aan het front. >>

De Tommies: 'Operation Ascot **14th November 1944**. Enemy counter attack against the US, which had required the 53rd Division to be retasked, had been restricted but they had established a bridgehead across the River Maas, between Venlo and Roermond, threatening Eindhoven. To push the Germans back over the Maas was the next task and this was named Operation Ascot.

Outline: The overall plan was to push the Germans back over the river Maas and 51st Highland Division's role was to attack the Germans on the line Weert-Roermond and swing north east driving the enemy up to Venlo.

51st Highland Division Plan: The plan in outline was:

1. 152 Brigade to cross the Noorder Canal
2. 153 Brigade to cross the Wessems Canal

3. 154 Brigade to capture the lock gates at the junction of the Noorder and Wessem Canals. If 153 Brigade had crossed the Wessem 154 Brigade would then advance to take Heythuysen. Some preliminary training for the crossing of the canals took place using assault boats and buffaloes.

*The Action: D Day was **14 November**. All three brigades successfully crossed the canals and in the case of 154 Brigade the junction. The advanced continued and the 5th Camerons in particular distinguished themselves creating a bridge head over the Zig (also called Uitwaterings) canal. The GOC wrote to congratulate the Battalion. The Division then exploited across the Zig Canal and by the **18th November** they were just south of Venlo in the area of Baarlo, Bong and Zoterbeek close to the River Maas. Operation Ascot was successfully concluded.*

[aangereikt op 17 november 2019 door Mr. A. Collins, webpage 51hd.co.uk/historyuk/operation_ascot/]

Het is **20 november**. De 5/7 Gordons bezetten Kessel en Kessel-Eik. De Maasoever wordt verkend waar de Tommies worden ontdekt door Duitse waarnemers. Lieutenant Fuller van 5/7 Gordons is in Kessel op een mijn gereden en raakt daarbij gewond. In Hub komt de artillerie helemaal vast te zitten. De hulp van tanks wordt ingeroepen om hen uit de modder te trekken. Brigadier Oliver heeft de opdracht om Baarlo, Bong, Rinkefort en Soeterbeek in te nemen. 30 Kangeroos van 49RTR (Royal Tank Regiment) zijn ter beschikking gesteld en B-squadron 1 Northamptonshire yeomanry. Men wacht de aanval op Baarlo tot de volgende dag af. Er wordt besloten links van de 51 HD ook de 49 PBP (Polar Bear - division) in de frontlijn te schuiven. Deze verzamelt zich in Panningen. Er worden twee brigades gevormd.

De Tommies leggen de grens vast tussen de beide divisies die van Onder via Rinkefort, Soeterbeek en Op de Hert naar Hout-Blerick loopt. Zo bewegen de Tommies door het

bosrijk gebied tussen Helden en Baarlo waar Duitse Sturmgeschütze staan opgesteld.

Het is **21 november**. 7 Argylls vertrekken uit Eghel naar Rinkefort. Die zal achter de Black Watch oprukken tussen Maasbree en Baarlo. Met 1 Black Watch zal Baarlo ingenomen worden. De hele gevechtsgroep vertrekt vanuit Onder met het doel Bong. Om 16.00 u. bevinden de Tommies zich tussen Maasbree en Baarlo.

De colonne met de infanterie van de A-Company 1 Black Watch wordt vervoerd in Kangeroos en begeleid door 8 tanks van het Northamptonshire Yeomanry. Rinkefort wordt ingenomen doch zeer zwaar beschoten door Duitse artillerie. Om 17.00 u. volgt dan eindelijk de inname van Soeterbeek. De B-Company wordt in een reserve positie gebracht ten zuiden van het dorp en dekken de weg naar zuidelijke richting. Bij Donk komen de Gordons in een hinderlaag. Hierbij worden sergeant Gregory en drie anderen gedood door een Duitse mitrailleur. Twaalf Britse soldaten raken gewond. De hele gevechtsgroep vertrekt vanuit Onder met het doel Bong. De weg naar Baarlo is bochtig, extreem slecht en modderig. Alleen de rupsvoertuigen kunnen zich redelijk goed verplaatsen. Zo trekt men al ongeveer 6 km modder richting Baarlo waarbij de militairen gehinderd worden door mijnen en hevige regen. Het bataljon staat onder leiding van lieutenant-Colonel John Hopwood (MC/CO), commandant van het 7th Battalion Argyll and Sutherland Highlanders.

De Tommies worden onder vuur genomen door Duitse artillerie. Dat gebeurt door drie Sturmgeschütze en Fallschirmjäger met Panzerfäuste. Met de Shermans lukt het twee Sturmgeschütze uit te schakelen. In iedere bocht naar Baarlo is een Sturmgeschütz opgesteld om de opmars te vertragen. Enkele Duitse soldaten worden gedood en de rest trekt zich terug door de bossen in de richting van Baarlo. De Tommies leggen een rookgordijn en om het is 15.00 u. wanneer de Tommies buurtschap Bong bereiken.



Lieutenant-Colonel J. Hopwood

Lieutenant-Colonel J. Hopwood schrijft: << Initially we had to pass through and clear the village of Panningen and if possible push on to secure the village of Helden to which it was joined by a row of houses running down the main road.

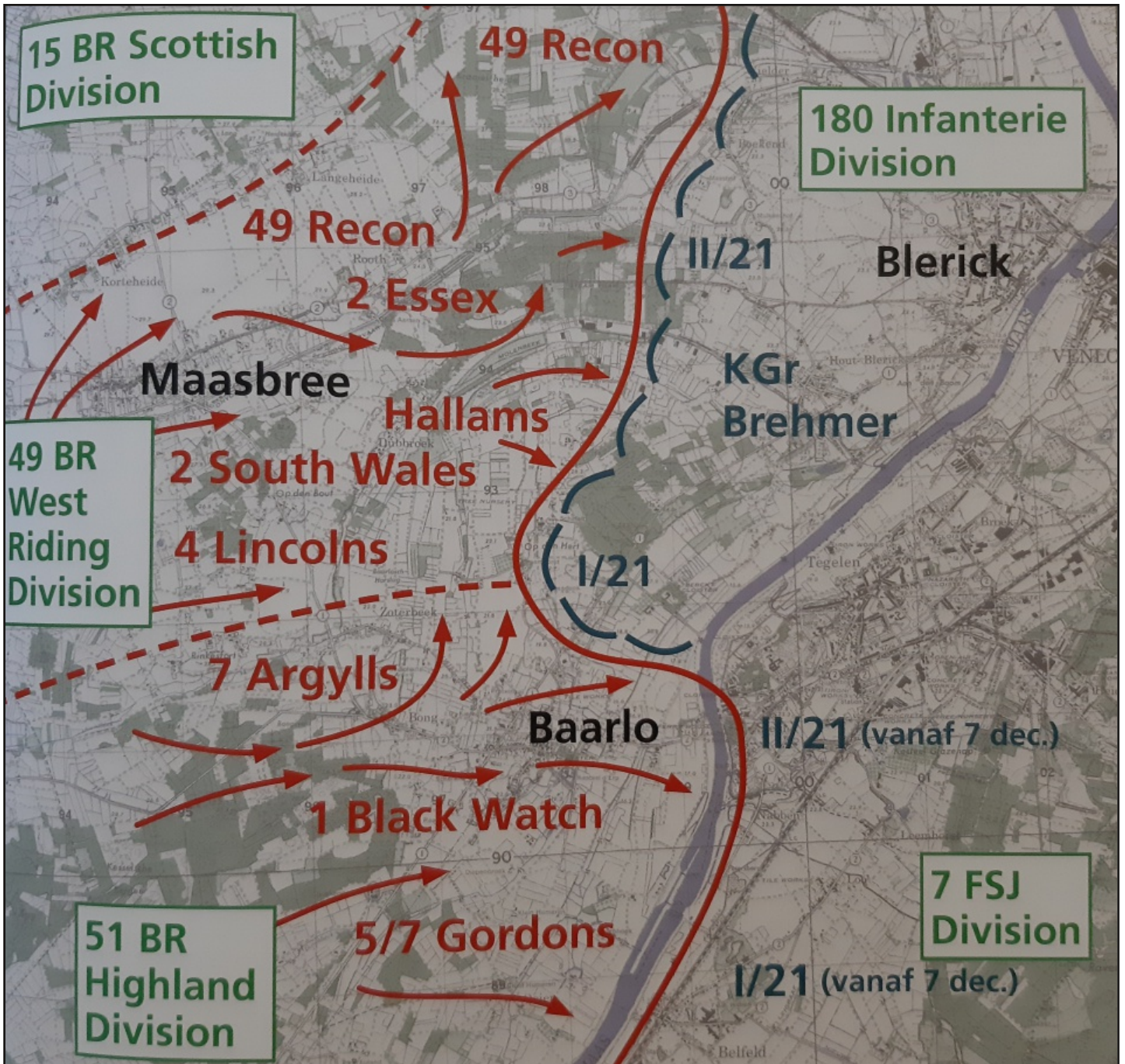
The advance was led by "B" Company with half a squadron of "C" squadron of the 1st Northamptonshire Yeomanry under Major Bevan. The whole Battalion was mounted in Kangaroos and apart from a certain amount of shelling and a little mortaring no serious opposition was met en route. The leading company passed through Panningen and soon bumped fairly minor opposition in Helden. Here the plan was for it to swing north and secure those roads travelling northwards whilst "A" Company was brought up and cleared through the remainder of the village as far as the wooded area to the east. Here both company's were to re-organise clear of the centre of the village which it was considered would attract the subsequent enemy shelling whilst Battalion Headquarters

came and dug in on the South of the road which here ran east and west. In the meantime "C" Company was to drop off and hold the village of Panningen until relieved by the 7th A & SH. All this was successfully completed and the village mopped up at the cost of few casualties, with the capture of about 50 prisoners. Shortly afterwards fairly heavy shellfire came down on the centre of the village, "B" Company just failing to prevent the blowing up of a small culvert to the north although they killed some of the demolition party.

Soon after dark "C" Company moved forward into position under heavy shelling and fortunately dug in without casualties. They bumped a small party of Germans trying to withdraw and drove them off. Later patrols contacted the 5/7th Gordons further to the South. The supporting arms were brought up and the Kangaroos leaguerd in the Battalion Headquarters area. Battalion Headquarters distinguished itself by capturing several prisoners under the leadership of the Signals Officer and the Adjutant, who after several mutual misses at close range ended an Argument with a German by kicking him where it hurts most.

During the rest of our stay in Helden the village was subjected to intermittent periods of fairly heavy shellfire inflicting however almost no casualties. The majority of our casualties were caused by the Battalion Headquarters moving into a Schu minefield during the mopping up stage earlier referred to, here the Signal Officer was deafened and the Pioneer Officer slightly wounded whilst some of the pioneers were more seriously so.

We remained at Helden for 3 days until the artillery had been stepped up in rear and the 7th Black Watch passed through us to the village of Onder from which the Recce. Regiment were patrolling forward for about 1000 yards. On the **21st November**, however orders were received and we advanced through the 7th Black Watch directed upon the town of Baarlo just South of Blerick.



Troepenbeweging op 20/21 november [Bron: Mr. A. Collins]

"A" Company led the advance which was down a succession of tracks leading eastwards initially across the field that bounded the village and finally through thick patches of woodland till the little village of Bong was reached on the outskirts of Baarlo after about 3000 yards there was various alternative routes which might be taken according to the opposition. It was therefore necessary to hold the rest of the Battalion back until it could be decided whether the leading company and tanks could clear this axis or whether the next company should be committed to a fresh axis to find another way round.

Almost from the start heavy and accurate shelling began to fall along the line of advance. There must have been considerable number of enemy concealed in the woods which we bypassed who were able to observe the whole advance. Shortly after entering the wooded area the leading company was fired on by a self propelled gun and this occurred at each corner in the woods - Germans handling their guns most skilfully. The leading company had inevitably to deploy and make out flanking movements to dislodge them.

Eventually Bong was reached and here "A" Company put in a small attack admirably supported by the artillery with smoke and high explosive. They killed and captured a small number of infantry and reorganised. At the same time "B" Company cleared up a parallel axis and shortly afterwards "C" Company passed through and was directed upon its original objective of clearing up the main road through Baarlo to the North where it was to establish itself.

Once "C" Company had cleared the cross-roads "A" Company was to follow on and clear eastwards through the town as far as the eastern limits and then to patrol down the river.

"C" Company deployed and advanced but unfortunately on reaching the edge of the town met a Schu minefield and suffered some casualties and at the same time the leading tank was knocked out at the cross roads.

Major Davies Colley at once swung the company to the North and advanced parallel to the main road round the houses and almost succeeded in cutting off the self-propelled gun, which had damaged the tank. Immediately afterwards "A" Company passed through and exploited and cleared up minor opposition in the town.

At the same time "B" Company were brought forward into a reserve position just South of the town and to cover the road running South and were quickly dug in whilst Battalion Headquarters were established in the same area. During the whole of this period the axis was subjected to very heavy shelling and the self-propelled guns which had withdrawn added their quota from the woods to the North.

By next morning the Germans had withdrawn towards Blerick to the North. The Battalion remained in this area until relieved by the Welsh Div. Little of interest occurred save nightly patrols down to the river to ensure that no German infiltration took place and the arrival of two self propelled guns to shoot down the water tower in Venlo believed to be an observation post. In addition a patrol up the Blerick road found a house to be occupied by the enemy a distance about 1000 yards away.

Later "B" Company suffered casualties from shelling and mines in a beat through the woods to the North to ensure that these were clear of Germans although they moved out under the cover of darkness. They were evidently spotted from the towers of Venlo.

>>

[transcript of original document sent to Clifford Aves Mellor mentioned by Colonel J.A. Hopwood The 1st Battalion the Black Watch (RHR) June 1944 to 4 May 1945 - / A History by Brigadier J A Hopwood - Alastair Donald Mellor October 2015]

De Tommies: Met vier tanks proberen de Tommies de Rijksweg te bereiken. Een van de Sherman tanks wordt op het kruispunt (grote weg en Bong) in brand geschoten door een Sturmgeschütz. Ken Lyke en Derick Kinley van de 4th Troop B-squadron 1st Northamptonshire Yeomanry kunnen optijd de tank verlaten en hebben brandwonden.

Major Davies-Colley, commandant van de C-company 1 Battalion Black Watch geeft opdracht om richting Berckt op te trekken. Het Sturmgeschütz wordt uitgeschakeld.

De Tommies gaan de huizen langs en zien dat de bewoners zich in de kelders schuil houden. Men treft geen Duitse soldaten meer aan. Bij de operatie Baarlo sneuvelt corporal J. Cameron en corporal T. Jackson. A-company neemt Baarlo om 19.00 u in.



Toon Zeetsen (Bong)

Toon Zeetsen vertelt: << Ik had me tot dan toe nog goed verstoep weten te houden en ben uit de handen gebleven van de Duitsers. We wachtten in de Bong de bevrijding af. Uit de richting van Helden en Kessel hoorden we veel gerommel en gedreun. Ik moest denken aan de twee woordjes die men ons had geleerd wanneer we met de Tommy oog in oog zouden komen te staan: No Germans! No Germans!

Ik was op dat moment met nog tien anderen op ons onderduikadres. En die bevrijding werd aangekondigd door een geweldige klap die echter niet veroorzaakt werd door een mortierinslag maar door ons kelderschap waarop al onze inmaak dat naar beneden donderde door het gedreun in de Bong. Het huis trilde op zijn fundering.

De schrik sloeg ons om het hart. We waren al erg gespannen. Het leek ons beter om niet in deze kelder te blijven. Dat idee werd door iemand geopperd. We hebben daar toen gehoor aan gegeven. We kropen de keldertrap op en keken door een van de ramen. Aan de overkant van de weg stonden drie soldaten, soldaten met platte helmen. Dat moesten dus de Tommies zijn. Niet iedereen was daarvan overtuigd en

er werd gezegd 'zullen we naar buiten gaan en hen begroeten'. We waren het erover eens om dat te doen en zo maakten we de deur open en stonden met de groep op straat. De Tommies hadden nauwelijks oog voor ons en tuurden met hun verrekijkers in de richting van het dorp. Toen we de straat overstaken werden we plotseling getraakteerd op een Duitse granaat die langs onze oren suisde en net boven de kelder in de gevel insloeg. Dat was een duidelijk teken dat we terug moesten en dekking zoeken. Ik hoorde roepen 'op de grond gaan liggen'. Al kruipend en bukkend zijn we toen teruggegaan naar ons schuiladres en hebben daar gewacht op het verdere verloop. >>

Jos (broer) Segers schrijft in zijn dagboek: << Maandag **20 november**. Het inslaan van vannacht had wel degelijk stukken gemaakt. Bij Leike Gommans, Hermans langs Cauwenberg, Hendriks in de Grotestraat, Stammen en Wiel Hermans in de Hel waren granaten ingeslagen, aan sommige huizen

hadden ze veel schade aangericht. Vandaag nog de hele dag gebulder van kanonnen, soms met grote tussenpauzes. Duidelijk kunnen we ook de mitrailleurs horen. In de kelder van Janssen in de Grotestraat is de plaats waar eventuele gewonden ingebracht worden. Onze Dré en andere van de geneeskundige dienst van de luchtbescherming blijven dag en nacht daar. Meneer Pastoor leest, nu de kerk vernield is, er iedere dag een H. Mis in. Vandaag kregen we het bericht dat Jacques en F. Hover losgelaten zijn, maar zich bij de veldgendarmerie moeten melden, dat zullen ze echter wel laten, denk ik. Dokter Thijssen is vandaag ook, door verraad van de ontvluchte Duitser opgepikt en de Maas overgebracht. [Red. i.v.m. de KP-acties]

Vandaag zijn nogal verscheidene keren Engelse jagers in de lucht geweest, ze ondervonden bijna geen hinder van 't afweer. Tegen de avond sloegen er veel granaten aan de kant van de Bong in. Voor vannacht hebben we onze slaapgelegenheden iets beter ingericht dan gisterennacht. Nellie en ik zullen op de bank slapen.

Dinsdag 21 november. [Red. de dag van de bevrijding]. Vanmorgen hoorden we hevig gebulder en inslaan van granaten niet zo geweldig veraf. We gingen de kelder in. Nadat 't lawaai weer gedaan was durfden we weer de kelder uit. Ik ging nu mijn dagboek bijwerken. Plotseling hoorde ik weer een granaat fluiten, maar voordat ik op kon staan, kwam ze in de tuin van Hermans terecht, toen hals over kop de kelder in en nu konden we er verder de hele morgen in de kelder blijven en besloten we er ook te middageten, want de granaten kwamen dichtbij terecht.

Toen het even rustig geworden was durfden we eens buiten te gaan kijken. De granaat die ik had zien inslaan was bij Hermans in de tuin terecht gekomen, een andere was achter in de tuin van buurman Jeuken gevallen, scherven ervan waren door 't kippenhok heen gesuisd, boven over de konijnen heen, zonder dat ze geraakt werden, ook waren alle ruitjes stuk.

Na de middag begon 't weer opnieuw en konden we weer de kelder in, de granaten sloegen zeer dichtbij in. Plots een harde slag en toen hoorden we een ruit in ons huis tot splinters vallen. Vader, de held van 't toneel, durfde weer eens, toen het heel even kalm was naar boven en zag dat een groot scherf door de ruit, luik en toen tegen de muur in de waskeuken terecht was gekomen.

De hele middag nu duurde 't hevig vuren en inslaan voort. Soms konden we de mitrailleurs en het knallen van geweren van zeer dichtbij horen. Soms dachten we al, dat de Tommie hier was. Wanneer er even een tussenpauze in de strijd kwam, durfde vader eens de kelder uit, toen hij dan eens uit de ramen keek zag hij dat in de nok van de Coöperatie een granaat ingeslagen was en 't aan de kant van de baron hevig rookte.

De hele middag, avond en nacht bleven we in de kelder, wanneer het even kalm [was] kon men vlug naar de w.c. gaan. tegen de avond kwam er wat kalmte in de strijd maar toch aten we deze avond in de kelder. Na het koffie drinken amuseerden we ons maar met een spelletje te doen. Om negen uur gingen we zo gezegd slapen, want slapen kon men eigenlijk toch niet op stoelen. >>



Tommies in Baarlo bij de kasteelgracht

Annie Beurskens vertelt: << En toen kwam de bevrijding. We zaten in de kelder met ons vieren, vader, moeder en met mijn oudere zus. Het dreunde en knalde aan alle kanten en we wisten dat het moment wel was aangebroken dat de Tommies door het front heen braken. We vroegen ons af of we dat allemaal wel zouden overleven. We hoorden soldaten langs ons huis schuifelen. De Duitsers waren inmiddels al allemaal vertrokken. We hadden geen inkwartiering meer. Het was gevaarlijk maar ik probeerde nog snel naar het toilet te gaan en zo kroop ik de keldertrap op. Ik werd aangezegd in de kelder te blijven en te wachten.

Toen ik de kelderdeur op een kiertje zette zag ik dat er nog een Duitse soldaat door de kamer kroop met een lange worst achter uit zijn broekzak bungelen. Hij verliet ons huis aan de voorzijde door een raam. We hadden overigens al geen ruiten meer, alles was door het gedreun en gedonder al gebroken. Vader riep me terug en drong erop aan dat ik in de kelder moest blijven. Op een gegeven moment hoorden we geloop in de kamer. Ik ben toen toch weer de keldertrap opgekropen en heb de kelderdeur op een kiertje gezet. Die werd plots krachtig opengetrokken en voor mij stonden twee soldaten. Ze droegen platte helmen. Ze duwden mij naar achter en betraden de keldertrap, keken even om zich heen, een kleine glimlach, een stuk chocolade en vertrokken weer.

Inmiddels hadden zich al zeker 40 Tommies verzameld in onze woonkamer. Mijn zus en ik werden uit de kelder getrokken, mee naar buiten waar we op een tank werden gezet die bij ons aan de Rijksweg stond. Ik zag ook Peeten buiten staan en Herman van Betteray onze overbuur. Bij Van Betteray stond ook een jongen buiten die ik niet eerder had gezien. Hij stak de weg over en begroette ons. Hij zat al een langere periode bij Van Betteray ondergedoken. Hij heette Thijmen en kwam uit Amsterdam. Hij sprak een woordje Engels. Dan was er ook nog plotseling een joodse vrouw op straat die het uitschreeuwde van blijdschap. Dat stond me nog zo scherp voor ogen.

Ook haar had ik niet eerder gezien. Zij zat ergens bij ons in de buurt ondergedoken. Toen de Tommies in actie kwamen zijn we snel weer ons huis ingegaan, terug naar de kelder. Die avond en nacht volgde er nog hevig trommelvuur. Wij waren bevrijd en ik dacht bij mezelf konden we dat mijn broer Piet maar vertellen die in Koblenz te werk was gesteld. Het deed ons pijn. We misten hem, zeker toen op dat moment. >>

Reng Fleuren vertelt: << Toen de Tommies in het dorp waren zijn we gaan kijken. Soldaten met platte helmen. Op de Veldstraat stonden grote tanks en een vrachtwagen. We kregen biscuits uitgedeeld uit grote blikken. Wanneer die leeg waren namen we ze mee naar huis. Die kwamen zeker wel weer eens van pas. De Tommies gebruikten ze immers toch niet meer. Al was ik voor sigaretten te jong, ik kreeg er toch eentje door een Engelse soldaat in mijn handen gedrukt.

Ik ben naderhand even het dorp in gelopen en heb gezien dat bij Sesteitje het puin lag van de kerk. Overal hingen verstikkende kruitdampen. Vanaf de Maas werd nog veel op Baarlo geschoten. Overal lagen koperen hulzen op straat. Jeuke Ottenheim zei dat we die maar moesten oprapen want die werden na de oorlog geld waard.

Van de Tommies en de OD moesten we weer de huizen in want het was te gevaarlijk op straat. We zetten de ramen open in verband met de luchtdruk. Wanneer het kanon van de tank die voor ons huis stond in actie kwam was de luchtdruk zo groot dat mijn moeder een klap in haar rug kreeg van een paneel dat uit de deur sloeg. Bij het eerste schot van het kanon hadden we geen ruit meer in ons huis en ook de pannen schoven van het dak. We hadden gelukkig nog vensters waarmee we de raamopening dicht konden schuiven. >>

Cor van Wijlick vertelt: << Ik kan me herinneren dat we veel Duitsers uit de Vergelt in de richting van de Maas hebben zien gaan. De Duitsers zetten de terugtocht in. Bij ons op de Heuvel reed een Duitse auto vol geladen met spullen. Zeg maar oorlogsbuit. Daar zat een grammfoonplaatspeler bij en ook een gans. Die heeft nog even bij ons in het varkenshok gestaan. We hoopten dat de Duitsers die zouden vergeten maar nee die werd op een gegeven moment weer opgehaald. Misschien was die voor de Kerst bedoeld?

De Tommies moesten toch wel heel dichtbij zijn want het vuur buiten op straat hield stevig aan. Vader zei dat de Heuvel en heel Baarlo in de kelder zat. Ook wij bleven in de kelder en luisterden naar de geluiden. We hielden ons stil en wachtten wat er stond te gebeuren. Het ging buiten hevig te keer en we hoorden granaten inslaan op de Heuvel. Die kwamen niet alleen uit de richting van Helden maar ook vanuit Steyl onze kant op. Het was nog lang niet veilig op de Heuvel. Mijn vader is op een gegeven moment de straat op gegaan en kwam daar een soldaat tegen die vroeg of er nog Duitsers in buurt waren. Dat was ook het eerste contact dat we hadden met de bevrijder. Mijn vader heeft toen uitgelegd dat die al allemaal waren vertrokken naar de andere zijde van de Maas.

De Tommies richtten bij ons aan de overzijde van de straat in het huis van de familie Coenen een schuilplaats in. Daar werden een paar dakpannen weggeschoven van waaruit de Tommies met verrekijkers naar de andere kant van de Maas tuurden. Wanneer er iemand bewoog op de Heuvel of in de Vergelt werd er vanaf de Steyler kant gevuurd. We hoorden dan dat vanuit het dorp een Engels mortierkanon in actie kwam. Bij de familie Ottenheim sloeg een granaat naar binnen in de schuur. Dat kostte het leven aan twee koeien. Een rund raakte daarbij gewond.

We zijn uiteindelijk verhuist naar de kelder van de schuur waar we geen last hadden van het grondwater maar ook daar konden we niet lang blijven. Toen zijn we verhuisd naar de overkant van de weg in de kelder van mijn

oom Piet en tantes Fien en Marie.

De dochters van de familie Coenen verlieten wel eens hun ouderlijk huis en probeerden langs de heg en langs ons huis naar het dorp te lopen. Dat bleek toch een erg gevaarlijke onderneming want daarop volgde direct een beschieting uit de richting van Belfeld. De Tommies vonden het overigens ook maar niks dat er mensen op straat kwamen. We moesten maar vooral binnen blijven.

Door het schieten en de nachtelijke patrouilles van de soldaten sloegen de honden aan hier op de Heuvel en de Vergelt. De honden moesten dus weg. Honden die nergens ondergebracht konden worden werden afgemaakt. >>

Joeks Martens vertelt: << Wat waren we blij toen de Tommies in het dorp waren. Onze molen was opgeblazen. Daar hadden we veel leed van. Overal lag puin. Toen de Tommies uit de Bong kwamen zijn ze aan ons huis voorbij gegaan. We hadden gehoopt dat we de eerste Tommy konden begroeten bij ons in de kelder. De bevrijding zelf, ja dat ging er hevig aan toe. We zaten in de kelder. Opeens werd de kelderdeur geopend en we zagen het hoofd van politie Meijerink het hoekje omkijken. Hij riep: 'familie Martens kom er eens uit want we zijn bevrijd!'. Wij wisten het nog niet.

We begrepen nu ook die ontzettend harde klap die we eerder hadden gehoord want voor ons huis stond een Engelse tank die nog nabrandde. Al was het nog erg gevaarlijk buiten, toen heeft mijn vader toch een Tommy aangesproken en hem aan zijn jas getrokken om mee te gaan. Hij wilde duidelijk maken dat hij samen met hem de vrijheid wilde beklinken met een oranje bitter. Hij had voor dat speciale moment een fles in de kelder bewaard. Ze begrepen elkaar niet want ja wie sprak er in die tijd Engels. De Tommy hield plots zijn geweer in mijn vaders richting en probeerde hem terug te duwen naar ons huis, tot in de kelder. Mae of Greetje, meisjes van de ondergrondse hebben zich met de situatie bemoeid en aan mijn vader uitgelegd



Joeks Martens (Rijksweg de Molen)

eerst zelf maar een slokje te nemen van dat oranje drankje want de Tommy denkt wellicht dat het vergif is. Hij had het daarna door, werd op een stoel gezet en zo is de fles uiteindelijk helemaal leeggedronken. Ik was heel erg blij dat mijn vaders wens alsnog in vervulling was gegaan.

We hadden met regelmaat Tommies over de vloer. We hadden immers een hotel. Waren het in 1939 gemobiliseerde soldaten, daarna Duitse soldaten zo hadden we nu Tommies in huis. Die Engelse soldaten waren ingekwartierd in kasteel Scheres. Aan de overkant van de Rijksweg was het hoofdkwartier. Ze leerden ons de hokey-pokey, een Engels rijmpje op een dansje. Ik kan me herinneren dat de taal nog wel eens tot een spraakverwarring leidde. Toen de Engelsen aan mijn vader vroegen om eieren (eggs) kwam hij terug met een aks. >>

Lei Segers vertelt: << 'Schotten en Engelse soldaten rukken op', dat hadden we van Jens gehoord. Daarom moesten we in de kelder blijven en geen licht aanmaken. Waar de biervaten in ons café werden binnengerold was een ijzeren luik waardoor je stemmen kon horen. Mijn vader luisterde aandachtig en

begon opeens van vreugde te dansen. Hij riep 'ik hoor Engels praten' en stak direct een sigaar op. We hebben nog een tijd geduldig gewacht al wisten we dat de bevrijders eindelijk ons dorp hadden bereikt. Die nacht zijn de Duitsers over de Maas gevlucht en was voor ons de bevrijding een feit! >>

Sef Roeven vertelt: << Het moment van de bevrijding kan ik me nog goed herinneren. Het ging buiten stevig te keer. Wij zijn nadat de kerk werd opgeblazen uiteindelijk weer terug gegaan naar de Maasstraat. Weer terug in de kelder en hebben daar gewacht op de bevrijder. Die bewuste dag werd er bij ons op de achterdeur geklopt. Ons Leen is naar boven gegaan en zag daar twee soldaten die haar aanspraken. Ze kon er geen woord van verstaan.

Ze is toen teruggegaan naar de kelder waar Piet Lebens, een van onze onderduikers daarna een kijkje is gaan nemen. Hij heeft het venster van een van de ramen van de slaapkamer op een kiertje gezet en gezien dat bij café Van Betteray [Red. De Zwaan] een grote tank stond te ronken. Hij meende ook Engels te hebben horen spreken. We zijn toen gaan kijken en wat we vermoedden werd bewaarheid. Daar stonden Tommies. Soldaten met platte helmen. We zijn naar buiten gegaan en ik zag dat er inmiddels al meer mensen op straat stonden. In de richting van de Maas en de Berckt werd nog behoorlijk geschoten. Daar stonden we dan, Tommies en buurtbewoners, tussen het puin van de kerk. >>

Op **21 november** wordt de radio beluisterd door de ondergrondse. Om kwart voor 7 meldt de radio niets bijzonders. Om kwart voor 8 iets héél bijzonders: Baarlo bereikt!

Op **22 november** volgt de berichtgeving: Venlo van drie kanten genaderd. Middag: nog 7 km van Venlo. De Maasbrug wordt sterk verdedigd. Over Baarlo wordt niet meer gerept, wel over Maasbree dat vrij is. Avond: Nog twee keer vernemen we dat Baarlo bereikt is.

Jos (broer) Segers schrijft in zijn dagboek: << Woensdag **22 november**. Tegen de morgen sloegen weer granaten zeer dichtbij in. In ons huis hoorden we ruiten stuk vallen. Later zagen we, dat een granaat op de weg van de centrifuge terecht was gekomen, dichtbij ons huis. Van de slaapkamer en de gang waren ruiten stuk door de luchtdruk. Bij Vestjens tegen de gevel waren veel granaatscherven gekomen en ook enige pannen van 't dak. Omstreeks 9 uur komt Dré ons vertellen dat de Tommy gisteren omstreeks 4 1/2 uur gekomen was. Dré vertelde dat er bij Kasteel de Erp gevochten was, een Tommy was er dood geschoten, en een Duitser gewond, de Tommy werd nog even in de luchtbeschermingskelder ondergebracht.

De brand, die vader gisteren aan de kant van de baron gezien had, was een Engelse tank die door twee Duitsers met pantservuisten bij Hotel 'De Molen' in brand was geschoten. Verder waren er gisteren verscheidene gewond door granaatscherven o.a. Truusje Joosten die ernstig aan 't been gewond raakte, Louis van de zusters en een meisje dat bij Van Betteray op de Rijksweg geëvacueerd was. Ze waren ondergebracht in de luchtbeschermingskelder. Op verscheidene plaatsen op de Rijksweg hebben de Duitsers de bommen laten springen o.a. bij Janssen van de Tang.

Gisteren hadden de Engelsen bij Hover in de tuin [Red. Hoogstraat] nog twee verscholen Duitsers gevangen genomen, ze waren door 't gefef van de hond verraden. Bij Van de Pas achter het huis was een Engelse mitrailleur opgesteld geweest, die geschoten had op een aantal Duitsers die bij Kessels (Hofackers) binnen gevlucht waren. Een van de Duitsers werd doodgeschoten en de anderen gevangen genomen.

Zodra Dré ons verteld had, dat de Engelse hier was, waren we niet meer in de kelder te houden. Gelukkig vielen er nu geen granaten meer en Vader, Wiel en ik durfden nu de straat op. De eerste twee Engelsen zag ik voor 't huis van Driek Bol, die kabel aan [het] leggen waren. Op onze straat [Red.

Molenberg] was ook al een kabel gelegd. Met Jo Kluthausen ging ik nu naar 't Groene kruis, waar evenals in het klooster Engelse soldaten ingekwartierd lagen. Voor 't eerst kreeg ik hier Engelse sigaretten en mocht ook in een zware Engelse tank kijken. Bij Van Betteray aan de Rijksweg, bij Van Betteray in dorp [Red. Maasstraat] en op de 'Sprunk' stonden zware Engelse tanks. Nu constateerde ik ook hoe gehavend er ons dorp na de granatenregen van gisteren er uit zag. Om maar al vast twee plaatsen op te noemen o.a. bij de weduwe Kessels in dorp en bij Meiring waar 't droevig uitzag. Het is teveel om op te noemen, op hoeveel plaatsen granaten waren ingeslagen.

De eerste Engelsen werden geestdriftig begroet en handjes gegeven en de Engelsen presenteerden dan sigaretten en sommige ook chocolade en snoep. De mensen kwamen nu als schuwe honden uit hun schuilplaatsen gekropen om naar de Engelsen te gaan kijken. De hele morgen bleef 't nu rustig, maar tegen de middag sloegen er plotseling dichtbij Duitse granaten in.

Nu konden de mensen weer maken dat ze van de straat af kwamen. Vader die toen juist op straat was en zich op de stoep van 't kapelletje [Red. Molenberg] had neergelegd werd door een scherfje van twee granaten die in 't huis van 'Bekker Sjang' [insloegen] aan 't hoofd gewond, de wond bloedde hard. Het was een geluk dat hij de muts op had want 't scherfje bleef in de muts steken. De hele middag konden we nu weer in de kelder blijven, want de Duitser beschoot Baarlo hevig.

De dokter die eergisteren door de Duitsers opgepikt, is weer terug. De O.D. trad vandaag ook in actie. Vannacht was er nog een Duitse patrouille in Baarlo geweest. De Engelsen hadden er van dood geschoten en gevangen genomen. Vanavond moeten we om 6 uur binnen zijn en morgenvroeg om 8 uur kunnen we weer op straat. Vanavond is er even als gisteravond frontverlichting door schijnwerpers die aan de kant van Bree staan.>>

De gezichten van de bevrijders



Thomas Edgar Pattison



Cyril Milan [bij familie Tercken]



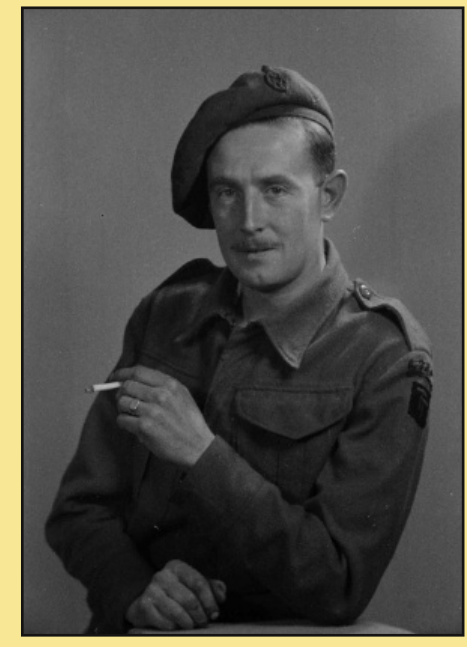
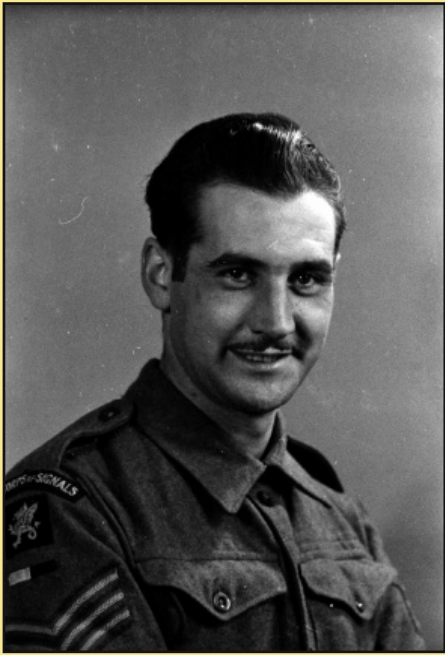
H.L. Hearn



Albert Breen [grootvader Mr. A. Collins]



Bevrijders bij de familie Lenders Schafelt



Nelly Tercken vertelt: << Toen kwamen de Tommies. Al die tijd hadden we in de kelder doorgebracht met zo'n 16 mensen. Aan eten hadden we geen gebrek. Mijn zus Gerda en een van de evacués waren dapper genoeg om af en toe eens wat eten te gaan halen in de keuken en eitjes uit het kippenhok. We waren bevrijd maar toch werd er nog stevig geschoten in de Bong. Blerick en de Maas lagen nog onder vuur. De Duitsers hadden ook de mijnen meegenomen die in onze schuur bewaard werden. Gelukkig waren we van die dingen verlost.

We besloten de matrassen in de kamer te leggen. Al die tijd hadden we in de kelder geslapen. Niet echt comfortabel. Die matrassen hebben we dicht bij de kelderdeur geschoven zodat we bij onraad zo snel mogelijk beneden waren. We kregen nieuw bezoek. De woning van de familie Heeskens in de Bong was in brand gevlogen. De kinderen Pierre en Lucie Heeskens kregen daarom bij ons onderdak. Bij Heeskens hadden de Tommies hun gaarkeuken ingericht maar door onvoorzichtigheid was daar brand ontstaan. We hoorden dat een van de Tommies een open jerrycan op zijn rug had gedragen en dat dat de oorzaak was van de brand. Ook het echtpaar Oostenbrink uit Blerick met hun zoon kregen bij ons onderdak. We kregen de melding dat Baarlo zou worden ontsmet. Dat gebeurde in het café van Sjtien aan de Grotestraat waar men zich moest melden. Ook lakens en dekens werden aangeboden voor ontsmetting. >>

Toon Zeetsen vertelt: << Ik was benieuwd hoe de Bong er bij lag na het hevig vuurgevecht. Ik liep een eindje de Bong in en bekeek de schades met mijn aannemersogen. De schade aan de huizen was heftig. Ik schrok er van.

Het was een regelrechte ramp. Bij diverse huizen lag de gevel er compleet uit maar ik zag dat e.e.a. toch ook wel weer hersteld zou kunnen worden. In de richting van Steyl en Blerick hoorde ik trommelvuur. Het gevaar was zeker nog niet geweken. >>

Annie Beurskens vertelt: << Bij Engels in de Koel stond een geschut dat hevig in actie kwam. Bij ons waren de ruiten toch al stuk dus die schade hadden we toch al. Vader heeft de ramen dicht getimmerd. De Tommies die wij in huis hadden, plaatsten in de gang een mitrailleur met de loop door de opening van de voordeur. Ook herinner ik me een grote munitiekist volledig gevuld met granaten die bij ons in huis stond.

We waren nog lang niet verlost van die benauwde kelder. Daarin hebben we ons in de maand december nog de nodige uren schuil gehouden. Ik moet wel zeggen dat we zo gaandeweg steeds gemakkelijker aan het schieten begonnen te wennen. Zelfs voor een mogelijke inslag van Duitse granaten was men niet meer bang. Hoe gek dat ook mag klinken. Voorheen zaten we bij het minste of geringste al in de kelder. Nu bleven we ook wel eens wat vaker gewoon boven de grond en waagden ons op straat.

Ook wij werden getraakteerd op een mortiergranaat. Die sloeg boven op zolder binnen maar kwam niet tot ontploffing. Thijmen, de Amsterdamse onderduiker bij Herman van Betteray hebben we toen gehaald om enkele Tommies te waarschuwen en te helpen het projectiel te verwijderen. Zij hebben de granaat toen verwijderd. Het ding was zeker wel zo'n 80 cm lang. De Tommies hebben het projectiel iets verderop in het veld tot ontploffing gebracht. >>

De Schafelt wordt in de middag van **21 november** bevrijd. Men ziet daar de Engelse tanks naderen vanaf de Hert. Buurtbewoners waaronder de jongens van de familie Lenders lopen de Engelse tanks tegemoet om hen te begroeten maar ze worden teruggewoven door de Tommies. Kort daarop openen Duitsers vanaf de Maaszijde het vuur. De jongens Lenders kunnen zich ter nauwer nood in veiligheid brengen. Op de Hei brengen de Engelsen kanonnen in stelling om verder door te kunnen stoten naar Hout-Blerick. Tussen de Hei en Hout-Blerick sneuvelen naar zeggen van bewoners veel Engelse soldaten die naar de Hei worden gebracht. De buurtschap Schafelt en Hei worden vanaf de Tegelse zijde bestookt met granaten.

In het klooster op de Berckt houden de paters in de ochtend van **21 november** de heilige mis. Die vindt plaats om 7.00 u. wanneer een hevige beschieting op Baarlo begint. Pater provinciaal besluit naar de zusters in het dorp te gaan maar moet halverwege terugkeren omdat de granaten door de lucht gieren. Er komen veel Duitsers naar het klooster. Om 10.30 u. staan er twee bij de boerderij en eisen eten voor 45 man. Ze controleren ook de kelders of er een radiozendstation verborgen is. Dan eisen de Duitsers wijn. Maar die kunnen de paters niet leveren. Vervolgens inspecteren de Duitsers de aardappelkelder.

Bij frater Kerssemakers nemen ze de portefeuille met persoonsbewijzen uit diens koffer die hij na veel protest weer terugkrijgt. De portefeuille nemen ze voor inspectie mee. Die bevat enkele brieven. Om 12.00 u. vertrekken ze met verschillende spullen uit de keuken en geven aan die avond terug te komen om alsnog naar de radio te zoeken. Om 16.00 u. staan weer Duitsers voor het klooster. Ze komen uit Steyl en hebben de portefeuille bij zich, brieven en een fles miswijn die eerder die dag uit het klooster is meegenomen. De spullen worden teruggebracht. Daarop wordt het klooster weer onderworpen aan een onderzoek om het zogenoemde radiostation op te sporen. In de kamers onder het poortgebouw vinden ze

sigaretten en tabak. Dat nemen ze mee en vertrekken. Om 18.00 u. staan er weer Duitsers voor het klooster en zeggen dat de ramen verduisterd moeten worden anders zal er onmiddellijk geschoten worden. Tijdens de bezoeken blijven granaten over de Berckt fluiten. 's Avonds staan weer Duitsers voor het klooster en vorderen op brute wijze voor mogelijk onderbrengen van gewonde soldaten. Een van de slaapkelders wordt daarvoor afgestaan. Later blijkt dat de gevorderde kelder pas nodig was wanneer er gewonden zouden komen. De hele nacht is het druk in het klooster van Duitse soldaten, naar schatting een paar honderd. Het zijn troepen die in Kessel gevochten hebben. In de nacht die volgt vorderen de Duitsers het poortgebouw van het klooster. De paters vangen van de soldaten het gesprek op dat de Engelsen in het dorp zijn. Na een snel bijgewoonde mis schuilen de paters de hele volgende dag in de kelders.

De 1 Black Watch blijft op **22 november** in Baarlo en zal weldra afgelost worden door de 53th Welsh Division. Tijdens de nachtelijke patrouilles gebeurt er niets opmerkelijks. Bij de Maas zorgen de militairen ervoor dat er geen Duitsers oversteken naar deze kant van de Maas. Op diverse plekken liggen mijnevelden waardoor enkele Engelse soldaten gewond raken. Ook 7 Argylls is actief en patrouilleert.

Tegen de morgen om 5.00 u. zijn de Duitsers bij de Berckt vertrokken. Om 6.00 uur zien de paters kogelvuur tussen de boerderij van Bongers en het veer. 's Middags ziet men drie Engelse soldaten bij Bongers over de weg lopen. De Engelsen worden onder groot gejuich van de paters begroet. Later blijkt dat het Nederlandse partizanen zijn waarvan een, een vrouw. Van hen vernemen de paters dat het dorp op **21 november** is bevrijd. De Berckt en omgeving zou nog niet helemaal vrij zijn.

Tussen het klooster en de Johanneshoeve houden zich nog verschillende Duitse soldaten in de bossen op. Men zegt dat de Tommies eerst willen doorstoten naar Blerick voordat de Hei wordt gezuiverd.

Op **24 november** is de Rijksweg vrij tot aan het huis van Piet Engels. Bij Staaks op de Braamhorst is een Engelse tank op een landmijn gelopen en bij Wiel van den Eertwegh is een granaat gevallen. De vrouw van Wiel en zijn zuster Gon zijn levensgevaarlijk gewond geraakt. Er gaat ook het nieuws dat enkele Tegelse jongens en een Pool vannacht over de Maas zijn gekomen. Er komen meerdere jongens over de Maas gezwommen. Men zegt eveneens dat Engelse soldaten door granaten zijn gedood in 't Kempke en Oyen. Tommies zijn aan het handelen geslagen met de Baarlonaars. Er wordt met allerhande producten geruild, vis, vlees, zeep en sigaretten voor eieren. Dan komt het nieuws dat er tussen Blerick en de Venlose brug een tankslag zou plaatsvinden. In de voormiddag wordt op de Hei bij Hout-Blerick met zwaar geschut gewerkt en komen granaten op klooster de Berckt neer. Dat veroorzaakt schade aan het gebouw en kostbaar glas-inloodwerk. Er gaan nu allerlei geruchten. De Engelsen zouden al in Beesel zijn en oprukken in de richting van Steyl.

Op **26 november**, krijgen de huizen aan de Veldstraat van de families Had Brueren, Joosten, Kirschbaum en Jac Fleuren voltreffers. Men krijgt nu ook de officiële berichten door: Helden zondag **19 november** bevrijd, Baarlo **21 november** en Maasbree **22 november** bevrijd. De Tommies die ons bevrijdden vertrekken in de nacht van **26 of 27 november** uit Baarlo en worden gedekt door de 1/4 Welsh Regiment. Men blijft daarna de nacht in Leveroy om zich vervolgens voor te bereiden op de verplaatsing naar Nijmegen.

Reng Fleuren vertelt: << Het was niet veilig buiten. Kogels vlogen rond en die doorboorden de was van mevrouw Gielen. We zijn gaan kijken naar die gaten in haar wasgoed. Elk kledingstuk en handdoek was doorzeefd. De boosdoener was Pierre Rooyakkers die achter het huis van slager Gielen op het stuk land een biscuitblik had gevuld met kogels en bezine tot ontploffing bracht. Gelukkig raakte daarbij niemand gewond. We hielden ons verstopt in een

voren en ik had van Huupke Kluthausen een verrekijker gekregen. Het was een afdankertje van de Tommies want het was doormidden gebroken. Met die ene helft tuurde ik over het veld richting Steyl. Ik denk dat de Duitsers mij in inmiddels ook in het vizier hadden want er kwam een kogel mijn kant op die rakelings langs mijn gezicht suisde. Ik kwam met de schrik vrij en ben maar zo snel mogelijk naar huis gegaan. Vader was inmiddels begonnen met het dichten van het dak. Dat gebeurde met pannen die hij kreeg in de buurt. Iedereen op straat liep met pannen te sjouwen. De ramen werden dicht getimmerd tegen de regen en de kou. >>

Na **27 november** durft men in Baarlo wat vaker op straat. In Baarlo heeft men een Schot op een doedelzak horen spelen. De inwoners gaan nu aan de slag met het herstel van de geleden schade, het dichten van gaten, opruimen van puin en glas. Men hoopt dat men gevrijwaard blijft van nieuwe schade. Baarlo wordt nog steeds bestookt met granaten. Hout-Blerick is ook nog niet bevrijd. Op **28 november** slaat op de schuur bij Bekker Sjang een granaat in. Dat is nu al de derde voltreffer. Ook bij Gijssen [Red. Molenberg] staat een granaat in en wel door het dak en bij Van Bergen op de Veldstraat. Men zegt dat Hout-Blerick vandaag is bevrijd.

28 november. De Maas stijgt onrustbarend en staat tot bij Jacques Bouten. De mensen in de Vergelt moeten wegens het grondwater de kelder uit. Op **29 november** slaat bij Fried op de Grotestraat een granaat in. Het meisje dat met Wiel Joppen verkering heeft is daarbij dodelijk gewond geraakt. Een dag later slaat bij Bongers op de Berckt een granaat in de paardenstal. Een paard wordt gedood de andere drie raken gewond. Er is veel schade.

Nu er geen kerk is worden de missen bij de mensen thuis gehouden. Dat gebeurt al op **30 november**. De Paters van de Berckt dragen de mis op en delen de H. Communie uit. Op **30 november** daveren de kanonnen op Belfeld en Tegelen en zijn er gedurende een uur lang Engelse vliegers te zien die richting Duitsland vliegen.

Mondjesmaat doen de verhalen de ronde in het dorp nu de bevrijder in Baarlo is gearriveerd. Zo rijst de vraag of het opblazen van de kerk had kunnen worden voorkomen. Sabotage was klaarblijkelijk overwogen maar het risico voor Baarlo op een mogelijke represaille was te groot. In overleg met de pastoor was men tot het besluit gekomen dat de kabel op de Hoogstraat niet zou worden doorgesneden al was er de bereidheid dat te zullen doen wanneer de pastoor dat had goedgekeurd. Een groot dilemma!

Baarlo blijft de dagen na de bevrijding nog in de schuilkelders. In de kasteelboerderij bij d'Erp hebben de Tommies inkwartier. Het dak wordt voorzien van een groot wit laken met een rood kruis erop. Om een gesprekje te kunnen voeren met de soldaten worden onder de bevolking vertaalboekjes verspreid. De situatie is verwarrend. Baarlo is bevrijd maar men bevindt zich nog steeds midden in het oorlogstoneel.

Toon Zeetsen vertelt: << *Wij hadden ook Tommies in huis en er werden al vriendschappen gesloten. Het met elkaar praten was wel moeilijk maar met handen en voeten lukte het toch al aardig. Het was voor ons een geweldige ervaring, Tommies in huis! Ze deelden met ons, we kregen sigaretten. Onze buurman Sef van d'm Bekker, ik kan het me nog goed herinneren, die kwam ook bij ons buurten. Hij probeerde Engels te spreken.*

Een van de Tommies wees op het baardje dat Sef droeg. Sef zei daarop in zijn beste Engels: before the war I had no sik, in the war I have a sik'. We wisten niet of het goed Engels was maar aan de gezichten van de Tommies te zien kwam de boodschap wel over. Er werd hartelijk om gelachen. Sef was trots op zijn baardje. Hij liet het tijdens de oorlog groeien om zo wat ouder te lijken want Duitsers namen geen mannen mee die 60 jaar of ouder waren. >>

December 1944 (compilatie dagboeken en verslagen)

Op **1 December** wordt gemeld dat burgemeester Janssen uit zijn ambt is ontslagen en is vervangen door Gelen. Dan is het zondag **3 december**, een dag om niet te vergeten want omstreeks 5 uur wordt Baarlo wakker geschud met een hevig gebulder van kanonnen en van allerhand ander geschut die naar 't geluid te horen in Baarlo staan. Het gebulder duurt de hele morgen. Het spektakel bij elkaar overtreft nog 't lawaai van **21 november**. Om 12 uur is het wat rustiger, Na de middag komen de kanonnen weer in actie doch minder hevig dan in de ochtend. Om 17.00 u. is het afgelopen. Baarlo zit in de kelders. Er wordt aangezegd dat Baarlo tot de volgende ochtend om 8 uur niet op straat mag.

Op **3 december** houdt Baarlo zich schuil in de kelders. Het davert en knalt 5 uur lang. Tanks schieten achter de fabriek van de weduwe Holtackers. Drie kanonnen zijn opgesteld in de Koel van Nelke Engels die hevig in actie komen. Blerick ligt die dag onder vuur. Ook achter Muijsers op de Rijksweg staat Engels geschut opgesteld. Op **4 december** komt het bericht dat Blerick gisteren is bevrijd. Een Engels majoor beweert dat de Tommy gisteren 60.000 schoten heeft gelost terwijl er maar 100 van de Duitse kant terugkwamen.

Bij Joosten op de Veldstraat staat een tank. Die brengt nogal wat schade aan het huis, van binnen en van buiten. Op **5 december** komt het gerucht dat de Tommies de Maas over zijn gekomen bij Venlo. Blerick zou er verschrikkelijk uitzien na de granatenregen. Op de Hei is vandaag een vreselijk ongeluk gebeurd. Twee jongens van Smets, Gerard en Ben, de man van Til Smets een zoon van An, een paar geëvacueerden uit Blerick die bij Smets waren en Piet Nijssen zijn op slag gedood door 't spelen met een landmijn.

Baarlo heeft nog steeds veel last van Duitse granaten die vanaf Steyl op het dorp worden afgevuurd. Op Huissen slaan de nodige op 6 december in, daarbij wordt het huis van Hoezen vernield. Men maakt zich zorgen om

de mensen aan de overzijde van de Maas. Die moeten daar toch wel erg te lijden hebben van de granaten die de Tommies afvuren. Men schrijft: 'als wij een Duitse granaat krijgen in Baarlo dan gaan over de Maas wel 25 granaten in dezelfde tijd en dat duurt nu al 14 dagen'.

Op **8 december** wordt gewag gemaakt van soldaten van 'een regiment Wales' die in Baarlo inkwartiering krijgen. De Hert en de Bong krijgt granaten. Op **9 december** wordt bekend dat Oyen moet evacueren. Op **11 december** wordt Steyl bestookt met raketten die uit Engelse typhoon jagers worden afgevuurd. Dat heeft men in Baarlo nog niet eerder gezien. Een paar raketten komen op de Hert terecht en ontploffen daar.

Op **12 december** komt het bij de boerderij van Coenen op de Heuvel tot een vuurgevecht. Tommies hebben in de boerderij een vooruitgeschoven post en zitten aan het kaartspel. Duitse soldaten die de Maas over zijn gekomen, open het vuur en gooien een handgranaat naar binnen. Enkele soldaten zijn meteen dood en een paar gewonden worden naar de kelder gesleept. Wanneer de Duitsers vertrekken werpen ze nog een Panzerfaust af op de keuken die totaal wordt verwoest. De volgende dag hoort Cor Ottenheim gekerm voor het huis. Men ontdekt een jonge Duitse soldaat, ca. 17 jaar oud. Men brengt hem op een provisorisch gemaakt brancard naar Wielke van Frits (Peeters) waar de Engelsen een EHBO-post hebben ingericht.

Cor van Wijlick vertelt: << Het werd te gevaarlijk op de Heuvel. 's Nachts staken de Duitsers de Maas over. Aan de overkant van de weg was een post van de Engelsen in het huis van Coenen. Die is op een gegeven moment overvallen door Duitse soldaten waarbij tijdens het vuurgevecht slachtoffers vielen. Bij ons achter werd later een Duitse soldaat aangetroffen die toen gewond is geraakt. Mijn vader en Sjeng Coenen hebben toen een draagbaar gemaakt van bonenstaken en daar een jutte zak tussen gespannen. Ze hebben de Duitse soldaat

daarna naar het Rode Kruis gebracht. Ook de Maas trad in die winter buiten haar oevers en de weiden in onze buurt liepen onder water. Met de stijging van het grondwater kregen we ook water in de kelder, onze schuilgelegenheid. De winter zorgde ook voor sneeuw en het landschap kleurde wit. Toen zagen we de Tommies in witte pakken patrouille lopen en de Maas overgaan.

Granaten bleven vanaf de overzijde van de Maas op Baarlo inslaan. Ook op de Heuvel hadden we daar last van en ontstond er een gevaarlijke situatie. Zo hoorden we glasgerinkel en mijn broer Lei en mijn vader ontdekten dat een Duitse mortier in de bestekamer was binnen geslagen. Die lag op de grond voor de glazen kast en was nog niet tot ontploffing gekomen. In de muur bij het raam was een groot gat geslagen.

We wisten niet wat we moesten doen en daarom is mijn vader met een rubber bootje naar het dorp gevaren en heeft Jens gevraagd om naar de Heuvel te komen en te helpen. Jens was van de burgerbescherming en zou er zeker wel raad mee weten. Toen Jens bij ons op de boerderij was en de granaat zag liggen pakte hij het ding zonder enige aarzeling met de hand op en begroef het projectiel in onze achtertuin. We keken mekaar verbaasd aan en vroegen ons af of we het gevaar van het projectiel te groot hadden ingeschat. >>

Op **11 december** zijn de Tommies al druk in de weer met het opruimen van mijnen. Ook bomen die op de Rijksweg liggen worden verwijderd. Er is op **12 december** druk verkeer van Engelsen in de Meeren. Op **15 december** meldt men dat het huis van Heeskens is afgebrand door onvoorzichtigheid van Engelse soldaten met benzine. Op **17 december** verneemt men dat de burgemeester Gelen zich voor het burgemeestersambt heeft bedankt en is vervangen door Cor Driessen.

In de Meeren komt een Engelse soldaat om het leven. Hij zou zijn dood geschoten door mannen in burger.

Op **18 december** vallen een reeks lichte bommen waardoor bij Fleuren in de Hel brand ontstaat en op **19 december** komen levensmiddelen aan in Baarlo: suiker, echte koffie, jam, peulvruchten, zout en vet. Op Oyen wordt Ottenheim gewond door een granaatscherf en in de kelder van de luchtbescherming ondergebracht. Ook een evacu  die bij Bongers is ondergebracht komt bij de luchtbescherming binnen. Hij is door Duitse soldaten in zijn voet geschoten vanaf de zijde van Steyl.

Op **21 december** keert Jacques Segers terug over de Maas na een wonderbaarlijke kanovaart onder vuurgenomen door Duitse mitrailleurs. Hij vertelt dat tijdens de bevrijding van Blerick wel 40 tot 50 huizen zijn afgebrand in Tegelen. Op **23 december** zijn de Tommies al een maand in Baarlo. Men vraagt zich af wanneer de Tommies er eindelijk in zullen slagen de Maas over te steken zodat er wat schot in de zaak komt want het lijkt alsof het front nu helemaal stil ligt. De boerderij van Rooyakkers aan de Maas is op **23 december** afgebrand. Niemand durft er bij te komen omdat de Duitsers vanaf de overzijde van de Maas het gebied onder vuur houden.

Men vraagt zich af of het bericht klopt dat op tweede Kerstdag twee V1 of V2 terecht zijn gekomen. Prins Bernhard en de Engelse Koning George spreken een Kerstboodschap op de radio. Ook de rede van Koningin Wilhelmina wordt herhaald. Op **31 december** (oudjaar) wordt Soeterbeek getraakteerd op granaten.

Annie Beurskens vertelt: << Toen werd het Kerst 1944. Een Kerstmis zonder kerk. Dat voelde heel erg vreemd. De Tommies hebben bij ons Kerst gevierd. Zoals in veel huizen in Baarlo werden Kerstliedjes gezongen. Ik hoorde toen ook de Engelse Kerstliedjes.

Eén van de Engelse soldaten vroeg of hij met mij naar de 'church' kon gaan. Zijn naam was Jimmy Clair. We hebben toen de mis gevierd in de kelder bij de koster aan de Markt. In de kelder hadden zich velen verzameld, Baarlonaren en Tommies.

Wat ons opviel was dat veel Tommies tatoeages hadden. Dat zag je bij ons niet. Ja misschien in de stad aan de havenkade. Een Tommie die bij ons was ingekwartierd liet een halsketting zien waaraan een grote sleutel hing. Hij zei dat het een souvenir was dat hij had meegenomen uit Den Bosch. Het zou de sleutel zijn van de deur van de Sint Janskathedraal.

We hebben ook samen met de Tommies Nieuwjaar gevierd en met hen gejoerd. Jokeren was hun favoriete kaartspel. De Engelsen zorgden zelf voor hun eten. In onze schuur hadden de militairen een keuken ingericht. Ze aten voornamelijk ingeblikte groenten en ingeblikt vlees. We hadden dat nog niet eerder gezien. Moeder deed de was voor de Engelse captain en als dank kregen we daarvoor wat zeep om ook onze eigen kleding te kunnen wassen.

Na 17.00 u. mochten we niet meer de straat op. Bij ons werd inmiddels ook kerk gehouden voor de buurt. We hadden contacten met de Paters van de Berckt omdat we daar naai- en verstelwerk voor deden. Mijn zus was geleerd coupeuse. Vader werkte ook als aannemer voor de Paters. Dus we hadden niet alleen een vriendschappelijk maar ook een zakelijk contact met de kloostergemeenschap.

De mis werd opgedragen in de woonkamer. Voor aanvang van de mis werd een wit kleedje op de tafel uitgespreid waarop mijn moeder een kruis plaatste. Veel buurtgenoten kwamen de mis bijwonen. Er was ook de gelegenheid om te biechten. De biecht werd afgenomen in de gang want daar konden deuren gesloten worden. De pater nam dan plaats op een hogere trede van de trap. Het was behelpen maar iedereen was blij om naar de 'kerk' te kunnen gaan.

Mensen kregen een boer aangewezen waar melk kon worden gehaald. De boerderij waar wij onze melk haalden was die op Sterrenbosch. Dat was voor ons wat ongunstig want je liep dan in een vrij open gebied. Vanaf de Maas kon men door de Duitsers worden gezien. Bovendien moest ik

dan langs de kasteelboerderij waar ik me met regelmaat moest verantwoorden waarom ik daar liep. Met het vertaalboekje dat we hadden gekregen probeerde ik dat dan met eenvoudige woordjes uit te leggen. Dat lukte dan wel. Maar goed, op een gegeven moment begonnen de Tommies de mensen al te herkennen. >>

Joeks Martens vertelt: << Het liep tegen Kerstmis en de paters die nu tijdelijk naast ons woonden trakteerden ons op koude schotel. Of beter gezegd, één van de paters had daarvoor gezorgd. Het was een Brabander. Nou die Brabantse koude schotel die lustten we wel. Wat een traktatie. De schotel zou in de kelder gegeten worden maar omdat de pater op zijn toeg trapte en de traprede miste struikelde hij voorover onze kelder in. De schotel belandde eerder in de kelder dan de broeder. Het was mooi om te zien hoe iedereen daar plezier aan beleefde. >>

Cor van Wijlick vertelt: << Op een gegeven moment kwamen Tommies bij ons aan huis en zeiden dat we ons huis moesten verlaten. Het werd te gevaarlijk in het schootsveld van de Maas. Ik denk dat er wel zo'n 30 granaten bij ons om het huis zijn gevallen. We zijn toen geëvacueerd naar het dorp en bleven bij 'Ries'. Spullen werden meegenomen op een handkar. We hebben in ieder geval tijdens die hele periode geen honger geleden. >>

Joeks Martens vertelt: << Wat mij heel goed is bijgebleven dat de dag dat ik door de Grotestraat liep en daar groepjes soldaten zag lopen. Het was er best druk. In Baarlo raakte men al vertrouwd met de Tommies en men wist hoe ze gekleed gingen. Je ging zelfs al wat gezichten herkennen. Zeker van de soldaten die bij ons met regelmaat over de vloer kwamen. Op die bewuste dag viel mij een soldaat op die ik op de Grotestraat zag lopen. Het was in mijn kinderogen een beetje een rare snuiter, hij was klein en hij droeg een platte pet met een rode band omheen. Daar wilde ik toch wel het fijne van weten. Toen ik

weer thuis was en we 's avonds met de Tommies bijeen zaten heb ik het naaikistje gepakt, daar een rood lint uit gehaald, van een van de soldaten de muts gepakt, het lint erom heen gewikkeld en die op mijn hoofd gezet. De Tommies begonnen hartelijk te lachen en riepen 'Monty, Monty, Monty! Tja daar werd ik op dat moment niet veel wijzer van. Pas later begreep ik dat de soldaten, Generaal Montgomery bedoelden. Ja, de Montgomery, die is daadwerkelijk in Baarlo geweest en heel weinig mensen weten dat. >>

Januari - Maart 1945 (compilatie dagboeken en verslagen)

Het wordt Nieuwjaar 1945 en men schijnt gehoord te hebben dat er in Roermond hongersnood heerst. Men luistert op de radio naar de berichtgevingen uit Europa. Men verneemt dat de Russen hun grote winteroffensief hebben ingezet. Dichter bij huis zijn het vooral de berichten over granaten die na Nieuwjaar in de diverse buurtschappen neerkomen. Vooral de Vergelt, de Bong en de Roffart ondervinden daarvan last.

Op **6 januari** stort in Soeterbeek een Engels vliegtuig neer bij het huis van Berden. In Baarlo worden enkele belangrijke voorzieningen georganiseerd. Bij Godfried Jacobs heeft de O.D. een commandopost en een wachtlokaal. Bij Mathieu Janssen is de Rode Kruispost en bij de Coöperatie de zuigelingenverzorging waar ook in de kelder kinderen kunnen worden geboren. Bij Piet Nillesen is de distributie ondergebracht en bij de weduwe Brueren het voedselbureau. Tenslotte bevindt zich bij Godfried Rooyakkers de melkcentrale. Ontsmettingen gebeuren onder andere in de zaal Van Bergen. De Engelsen hebben op diverse plaatsen een gaarkeuken.

Op 25 januari moet een gedeelte van Baarlo evacueren. Het betreft de inwoners van de buurtschappen Heuvel, Oyen, Horsten, Klaashof, Soeterbeek, Ing en Berckt. De bewoners van de Hert, Braamhorst, Schafelt

en de Hei mogen slechts tussen 12.00 u. en 15.00 u. op straat om levensmiddelen te halen in het dorp. Het is ook in die periode dat men in Baarlo de 'witte Tommies' ziet lopen, Tommies in witte pakken die patrouille lopen in de buurtschappen bij de Maas. De winter is ingevallen en er ligt inmiddels sneeuw. 's Nachts zakt de temperatuur onder het vriespunt.

We horen in Baarlo dat Echt, Susteren, Stevensweert, Maasbracht en Montfort zijn bevrijd. Ook verneemt Baarlo van de evacuatie van Venlonaren naar Groningen en van inwoners van Roermond naar Duitsland. Op **29 januari** is het huis van Willem Zeetsen onbewoonbaar verklaard door de zware kanonnen die vlak bij het huis stonden. Ze zouden in actie zijn geweest met beschietingen op Belfeld.

Op **5 februari** gaat het gerucht dat de Russen op 150 km van Berlijn staan. Op **31 januari** zou dat al bij mensen in Baarlo bekend zijn geweest. Daar zou sprake zijn van een paniekstemming. Inname van Berlijn kan een spoedig einde betekenen van de oorlog. Enkele Duitse soldaten zijn vannacht over de Maas gekomen. Ze zijn gevangen genomen. Op **8 februari** is Toon Görtz met paard en wagen in de buurt van Lot Crienon op een mijn gereden. Hij is ernstig gewond naar Weert vervoerd. Op **9 februari** krijgt de O.D. Engelse uniforms. Toon Görtz is op **10 februari** gestorven aan zijn verwondingen.

Dat de bevrijding van andere gebieden in de lucht hangt blijkt als op **16 februari** wagens door Baarlo trekken en huis aan huis levensmiddelen, kleding, schoenen en klompen inzamelen. De spullen zijn bestemd voor Venlo en Tegelen wanneer ook die bevrijd zijn. Die actie wordt onder andere op touw gezet door de Bisschoppelijke Hulpactie. Tommies gaan en nieuwe Tommies komen. Ook Amerikanen die men in Baarlo Yanks noemt, worden in Baarlo inkwartierd. Het gevaar van Duitse granaten is nog steeds niet geweken. **15 februari**, de Maas staat bij Doeres in de Vergelt en het is de tweede keer dat de Maas deze winter zo hoog staat. Op **18 februari** daalt de Maas weer.

daalt de Maas weer. Vandaag **20 februari** zijn de Engelsen vertrokken en door een flink aantal Amerikanen vervangen. Op **21 februari** vliegen massa's bommenwerpers over. Duitsland wordt tegenwoordig aanhoudend gebombardeerd door duizenden vliegers. Men verneemt op **22 februari** dat Goch is gevallen. Op **23 februari** moet men toch weer even de kelder in want er vallen zware Duitse granaten in Baarlo. Bij Timmermans op Huissen zou een granaat zijn ingeslagen. Het moet een nieuw soort granaat zijn want men ziet die door de lucht vliegen.

De Amerikanen hebben nu hun Roer-offensief ingezet van Roermond tot Düren. Men luistert naar de radio en men verneemt dat ook het Midden oosten de oorlog verklaart aan Duitsland en Japan. Het zijn de landen Turkije, Egypte en Syrië. Het is **28 februari** en tegen de avond zijn hier weer een aantal Duitse granaten gevallen zo onder andere bij 'Kesjtjels Piet' waardoor bij Driessen drie Amerikaanse soldaten zijn gedood. Sef Bol is vannacht toen hij enige Amerikanen en O.D.-ers de Maas over wilde zetten door de buik geschoten en ernstig getroffen naar Weert vervoerd.

Op **1 maart** vernemen we dat de Amerikanen op 10 kilometer afstand van Keulen staan. Calcar is nu ook gevallen.

Op **2 maart** trekken de in Baarlo inkwartierde Amerikanen over de Maas want Venlo, Tegelen en Belfeld zijn nu ook bevrijd. Vanmorgen kwam dat sensationele nieuws. Men kon het eerst niet geloven al had men nu toch geen gebulder van kanonnen meer gehoord. Naderhand vernam men dat er helemaal niet gevochten was. De Amerikanen zijn vanaf Kaldenkirchen Venlo en Tegelen binnengekomen. De Amerikanen hebben nu het gehele gebied omsingeld en de Duitsers zouden zich tot achter de Rijn teruggetrokken hebben. Op het Missiehuis in Steyl is een vlag gehesen. Baarlonaren steken nu de Maas over en gaan in Steyl en Tegelen kijken. Er komen ook mensen van de andere kant van de Maas naar Baarlo. In Baarlo wordt huis aan huis gevlagd, kinderen lopen met oranje

mutsjes op en met vlaggetjes over de straat. Ook de volgende dagen wordt gevlagd om uiting te geven aan de vrijheid.

Ons lid Ben Peeters neemt ons mee en vertelt over enkele gebeurtenissen die plaatsvonden in buurtschap Oyen en bij de Coopenhof.

Ben Peeters vertelt: << Eind november was de westkant van de Maas bevrijd. Baarlo, Kessel en de buurtschap Oyen, eindelijk bevrijd door de Engelse eenheden (Schotten). Op Hummerenweg in de boerderij van Hummeren Handrie (nu Kaasboerderij Van Heeswijk) hadden de Engelsen een hoofdpост ingericht. Zo ook in de Coopenhof waar een vooruitgeschoven post was ingericht. Het is de boerderij waar ik woon en die al enkele eeuwen in familiebezit is. Daar observeerden de Tommies het gebied dat zich uitstreckte langs de Maas. Duitse patrouilles staken de Maas over om Schotse troepen op te sporen en uit te schakelen. Dat gebeurde vooral 's nachts vanaf het Schelkensbeekdal aan de overzijde van de Maas.

Deze patrouilles waanden zich veilig in deze natuurlijke laagte. Zo'n patrouille bestond uit ongeveer 16 soldaten. De Engelsen kenden zo ook hun tactieken. Hun 'geheime' wapen was een draad die gespannen werd over het veld met om de 25 meter potten die magnesium bevatten. Wanneer dan ook maar één Duitse soldaat tegen die draad liep ontbrandden die tientallen potten. Dan stonden zij in het open veld in fel daglicht. Zo'n licht bleef 10 minuten actief waardoor de Engelse soldaten vanaf de vooruitgeschoven observatiepost de Coopenhof het vuur openden met zware machinegeweren. De overlevingskans was nihil. De Engelsen hadden hun post onder in de schuur en op het vlieringzoldertje. Toen zijn veel Duitse soldaten gesneuveld. Mijn vader kreeg de opdracht de lijken op het drassig veld op te laden waar ze vervolgens aan de verharde weg werden overgeladen. Bedenk hoeveel slachtoffers daar wel niet zijn gevallen. De Duitsers aan de overkant van de Maas werden uitgedaagd door deze acties

en zonnen op wraak. Die wraak kwam enkele dagen later. De Duitse soldaten aan de overkant van de Maas verrasten de Engelsen door op een afstand van ca. 25 meter een pantservuist af te vuren op enkele Engelse soldaten die 'brallend' rondliepen voor de schuur van onze boerderij. Die werden levend uiteen gescheurd. De Duitsers trokken zich daarna terug in de boomgaard waar deze dekking zochten achter de dikke perenbomen. Er volgde een hevig machinegeweervuur, over en weer. De Engelsen bij ons op zolder zaten zo in spanning van dit moment dat deze hoge nood kregen en om beurten die hoge nood lostten op een melkbus waarvan zij niet wisten dat die was gevuld met stroop. Wij woonden nog gewoon op de boerderij en waren nog niet geëvacueerd. Men kan zich bedenken in welk gevaar wij ons bevonden, vader en moeder en kinderen (2-6 jaar). Wij, de kinderen sliepen op de bovenverdieping en de Engelsen vuurden vanaf het vlieringzoldertje vlak boven ons. We bevonden ons in de frontlinie. We konden van geluk spreken dat onze oude boerderij aan de schootkant een dikke, stevige buitenmuur had.

De Duitsers mochten niet langer dan 15 minuten vuurcontact houden want binnen die 15 minuten konden de Schotten al gezorgd hebben voor versterking. Toen de Duitsers terugtrokken vuurde nog een van hen een mortiergranaat naar het dak van onze boerderij waaronder de Engelsen zich schuil hielden doch er volgde geen ontploffing. Zo'n voltreffer hadden we zeker niet overleefd, niemand, geen enkele soldaat maar ook niet ons gezin. De boerderij had bovendien grote schade opgelopen. Omdat die mortiergranaat was afgevuurd in de boomgaard was die na enkele stuiteringen tussen de takkebossen in de laatste perenboom blijven hangen enwel tussen twee zware takken.

50 jaar na de bevrijding gebeurde iets wonderlijks. Het werd tijd die perenboom te rooien want er zat geen leven meer in. Toen troffen we die mortiergranaat daar aan, geklemd tussen de takken. Stel je voor, 50 jaar later! De E.O.D. heeft het projectiel toen tot ontploffing gebracht. Daarbij wil ik nog

even aantekenen dat een mortiergranaat alleen kan ontploffen wanneer de kop of ontsteker met een klap ingedrukt wordt. Bij een zijwaartse klap ontploft de granaat niet.

De staalgigant Krupp in Essen werd het doelwit van de geallieerde bommenwerpers en het was de strategie om die uit te schakelen. Zo ook de V2 raketinstallaties en niet te vergeten de straalmotoren van de vliegtuigenindustrie in Peenemünde. De Duitse oorlogsindustrie was destijds in Europa ongeëvenaard. Veel vliegtuigen vlogen over Baarlo en de omgeving richting Duitsland. Dag en nacht waren er onophoudelijk bombardementen op het Roergebied op al deze doelen.

In de buurtschap Oyen bij Mathieu Peeters bijvoorbeeld. Zijn gelovige vrouw had al vaker met de rozenkrans rondgelopen en de belofte uitgesproken 'als wij levend deze oorlog doorkomen dan bouwen we een kapelletje'. Op een van die dagen dat Duitsland werd gebombardeerd liep Mathieu zo om een uur of één in de nacht een rondje langs zijn koeien en kalveren. Hij ging terug naar de keuken en trok de kelderdeur open. Die trok hij vervolgens weer achter zich dicht.

Op dat moment ontploften vliegtuigbommen. Het was zijn geluk dat het een zware eiken deur was die hij dicht trok. Met de klink nog in de hand achter zijn rug werd Mathieu de kelder ingeblazen, met een ton aan bakstenen, puin en hout klapte hij op de betonnen vloer. Mijn vader en nog meerdere buurtgenoten schoten te hulp en na een half uur bevrijdden ze de man uit deze benarde situatie. De deur had letterlijk zijn leven gered. Na een uur was hij weer op de been en met verpletterende verbazing zijn verwoeste boerderij aanschouwen. Een dood kalf hing in de kastanjeboom. Er was veel vee dood. Dat de man hier levend uit is gekomen kon gezien worden als een wonder. Hij had geen enkele verwonding, geen botbreuken. Zo ook de rest van de familie. Mathieu en familie hebben nog een poosje bij ons op de Coopenhof ingewoond. De boerderij werd provisorisch hersteld en weer enigszins bewoonbaar gemaakt. In 1953 is de boerderij

met de wederopbouwgeden herbouwd. Mathieu was een echte kerkganger maar er was ook veel werk te doen op de boerderij. Mathieu twijfelde: naar de mis gaan of het land bewerken. Hij had het er met zijn echtgenote over. Die had op dat vlak een duidelijke mening. Misschien was het toch maar beter om het land te bewerken. Het was een dilemma. Het 'kerkbezoek' naar het klooster de Raay en de Berckt nam af.

Het was 1957 en de oudste zoon Harie maaide graan met een tractor en een zelfbinder. Dat gebeurde in Maasbree. Een zwaar onweer kwam op en wolken trokken donker samen. Dat betekende schuilen achter een graanmijt doch het noodlot sloeg toe. De bliksem trof de mijt en Harie was op slag dood. Er werd in Oyen direct een verband gelegd met het vermeende kapelletje dat niet was gebouwd. Was hier de hand van God in het spel of was het gewoon een noodlot? Hoe dan ook. In 1959 werd besloten om het kapelletje dan toch te bouwen. Toen prompt de bliksem op de eikenboom naast het kapelletje insloeg en de boom spleet ontstond er een grote verwarring. Wat wilde God ons daarmee zeggen? Aanvaardde hij het Godshuisje niet? De boom had het jarenlang toch wel moeilijk. Men dacht dat deze die klap wel niet te boven zou komen.

Ik was zelf eigenlijk te klein toen het oorlog was en kan me er niets van herinneren. Ik probeerde me wel steeds te verplaatsen in de angst die mensen hadden gevoeld. Vooral de angst die mensen hadden gehad voor de Sicherheits Dienst. Mijn moeder was als de dood voor Richard Nitsch van de Sicherheits Dienst in Maastricht (Gestapo).

Begin jaren 60 was er Missiewerk in Baarlo. Twee priester Redemptoristen brachten een bezoek aan Baarlo en gaven een week lang ferme donderpreken van boete en versterving. Ze droegen een zwart habijt, een riem en een embleem. Misschien was de vergelijking wel niet helemaal terecht maar ik kon me zomaar opeens verplaatsen in de oorlogstijd. Ik denk met mij ook mensen die de angst van de oorlog bewuster hadden

meegemaakt. Mijn gedachten dwaalden af en prompt dacht ik, en misschien met mij ook anderen, aan Richard Nitsch, een gestalte in zwart, een riem en een embleem waarop de initialen S.D.

Pastoor Spee bedacht een plan. Nu de twee Redemptoristen in het dorp waren kon hij deze misschien inzetten om Mathieu en zijn vrouw Marie in gesprek te gaan en over te halen om de draad van kerkbezoek naar Baarlo weer eens in acht te nemen! Die moesten maar eens goed op Mathieu en Marie inpraten. En zo geschiedde. Elke zondag was Mathieu weer in de kerk en een enkele keer samen met zijn vrouw. Het tij keerde en God was de beide echtelieden zeer goed gestemd. Mathieu kreeg de gezegende leeftijd van 94 jaar en zijn vrouw werd zelfs bijna 100. Eind goed al goed zeg ik dan maar, en het kapelletje, ja dat staat er nog steeds en de eikenboom is weer helemaal gezond geworden...misschien wel door mijn jaren lange beregening van gewassen...! Wie zal het zeggen. >>



Kapelletje Oyen (foto B. Peeters)



Het gezin Peeters. V.l.n.r. Ben, Herman, Nellie, Lies, Maria Peeters-Smeets en Jan (foto B. Peeters)

Fotocollage Baarlo 75 bevrijd 1944-2019

Viering Baarlo 75 Jaar Bevrijd

Zaterdag 16 november

- 10:00 Bospartizanenwandeling Gratis, inschrijving via VVV Baarlo
14:00 Opening foto-expositie Kerkzaaltje aan de Markt, Gratis
Lezing *de vergeten doden van Baarlo* Kerkzaaltje aan de Markt, Gratis

Zondag 17 november

- 12:00 Aankomst militaire voertuigen Black Watch 51th Highland Division Baarlo
14:00 Grote bevrijdingsmanifestatie in de kerk Gratis.

Zaterdag 23 november

- 10:00 Bospartizanenwandeling Gratis, inschrijving via VVV Baarlo
13:00 Foto-expositie tot 16:00, Kerkzaaltje aan de Markt, Gratis

Zondag 24 november

- 9:30 Bevrijdingsmis m.m.v. Kerkelijk Herenkoor en Strijkersensemble Animato
13:00 Foto-expositie tot 16:00, Kerkzaaltje aan de Markt, Gratis
14:00 Vera Lynn middag met interviews oorlogsgetuigen en zang door Sharon Kovacs
MFC de Engelbewaarder, kaarten via baarlo@dorpsontmoeting.nl



HWG
De Borch



gemeente
Peel en Maas



Voor meer informatie over het programma:
<http://deborcht.baarlo.com>

Vorbereiding



Dorpsontmoeting De Engelbewaarder maakt de versieringen voor de manifestatie in de kerk en voor de Vera Lynn-middag in MFC De Engelbewaarder o.l.v. Nel Vaessen en Susan Janssen.





Muzikale repetities: Fanfare Eendracht, Anita Keunen (zang), Gerdie Nelissen-van Megen (trompet), Ian van Bommel (pipes) en Herman van Megen (orgel).





Teksten van de oorlogsgetuigen werden ingesproken door Sil Gijssen, Stijn Fleuren, Lonneke Stomphorst, Leonie Stomphorst, Evelien Rooyackers, Michiel Rooyackers, Tim Janssen en Jeroen Janssen.



Aankleding van de kerk m.m.v. Herman Hermans (originele militaire uitrusting), Dorpsontmoeting De Engelbewaarder en de vrijwilligers van de parochie Baarlo.





Ontmoeting met de Engelse gasten Mr. Alex Collins en Mr. Darren Timms. Edgar van Megen (programmeur/beeld en geluid). Wout Sanders Dirx Electronics Baarlo test de aansluiting. Creatief experimenteren met het samenstellen van filmbeelden.



Foto Jan van Soest

Tentoonstelling



Mr. Alex Collins geeft tekst en uitleg tijdens de opening van de tentoonstelling 'Baarlo 75 jaar bevrijd' die plaatsvond in het kerkzaaltje. Hij heeft historisch bronmateriaal uit Engeland meegenomen.
Reserve-kapitein der Infanterie b.d. Beeks geeft een lezing over 'De vergeten doden van Baarlo'.



Manifestatie in de kerk

Programma

Openingswoord: Mia Vullings-Welles
Muziek: [Het Wilhelmus](#)

Woord van welkom: Herman van Megen
Muziek: [The story of Anne Frank](#)

Landing op Normandië

Aankomst bevrijdingsvuur

Toespraak: wethouder/loco-burgemeester de heer W. Hermans

Muziek: [Dark Waltz](#)

Het verhaal van de oorlogsgetuigen

1. Episode Bezetting

Muziek: [Eternal source of light divine en Last Post](#)

2. Episode Bevrijding nabij

Muziek: [High Cathedral](#)

3. Episode Slag om Baarlo

Muziek: [Abide with me](#)

4. Episode Black Watch in Baarlo

Muziek: [Homeward bound](#)

Muziek: [Band of Brothers](#)

Gedicht 'De vrijheid omarmd'

Hijzen van de Britse en de Schotse vlag

Muziek: [I vow to thee my country](#)

Slot- en dankwoord: Herman van Megen

Muziek: [We'll meet again](#)

Bevrijdingsklokken en kanonschoten op de Markt

Met dank aan

Beste aanwezigen

Ik vond het volgende dagboekfragment: 'Vandaag 21 november begon met trommelvuur op Baarlo. Dat duurde tot 's avonds 5 uur. Het was de zwaarste dag in onze schuilkelder. Wij zijn 's avonds allen benieuwd hoe Baarlo eruit zal zien na zo'n zware beschieting. Het is 22 november en we worden in de kelder gewaarschuwd dat Baarlo is bevrijd. Dat moet gisteren 21 november reeds het geval zijn geweest in de kom van Baarlo'.

Baarlo is 75 jaar bevrijd. We vieren dat vanmiddag in deze kerk tijdens een manifestatie. Dat doen we te midden van Baarlonaren die de bevrijding hebben meegemaakt en die we straks aan het woord laten. Dat woord wordt vertolkt door jeugd en jongvolwassen waarvan u de namen op de achterzijde van het programma aantreft. Het zijn vanmiddag onze ooggetuigen.

Ook de bevrijder is tastbaar aanwezig en in ons midden en wel in de persoon van Alex Collins wiens grootvader heeft deelgenomen aan de bevrijding van West-Europa. Albert Breen was zijn naam. We zien hem hier op een foto. Parachutist van het 7e bataljon Parachute Regiment. Het regiment landde in Normandië op 6 juni 1944.

Alex Collins wordt vergezeld door Darren Timms die eveneens hier vandaag aanwezig is. Ik heet hen namens de Baarlose bevolking van harte welkom. Gisteren en eergisteren hebben zij kennis gemaakt met onze gemeenschap en gaven aan onder de indruk te zijn van het warm onthaal. De beide Engelse gasten zullen straks medewerking verlenen aan deze viering en u kunt daarvan getuige zijn.

Welkom allen die hier aanwezig zijn. Wethouder/loco-burgemeester de heer Hermans namens de gemeente Peel en Maas, gastsprekers kapelaan Te Boekhorst en Mia Vullings, zangeres Anita Keunen, piper Ian van Bommel en Bugeliste Gerdie Nelissen en allen die op de een of andere wijze deze manifestatie vanmiddag ondersteunen. Ook een welkom aan Edgar van Megen die zorgdraagt voor beeld- en geluid en alle technische support levert.

Daarnaast ook een welkom aan het bestuur en de leden van Fanfare Eendracht Baarlo die vanmiddag medewerking verlenen aan deze manifestatie.

(voorwoord Herman van Megen waarnemend voorzitter HWG de Borch)



Opening door Mia Vullings en Herman van Megen (waarnemend voorzitter HWG de Borch).





Fanfare Eendracht o.l.v. Maurice Daemen opent met 'The story of Anne Frank'. Marcel Kleinen, voorzitter van de vereniging, verzorgt de inleiding.





Aankomst van het bevrijdingsvuur. Mr. Collins, kleinzoon van Albert Breen (7th Par chute Battalion oct. 1944), representeert de bevrijders. Het vuur wordt aangereikt door Sil Gijssen en Stijn Fleuren.



Wethouder/loco-burgemeester W. Hermans houdt een toespraak namens de Gemeente Peel en Maas. Anita Keunen zingt het lied 'Dark Waltz'.





Oorlogsgetuigen zijn aan het woord. Dat gebeurt met stemmen van kinderen en jong volwassenen.

Piper Ian van Bommel kondigt de komst van de Schotse bevrijders aan met het muziekstuk 'High Cathedral' onder begeleiding van Fanfare Eendracht. Dit verwijst naar de komst van de 1st Black Watch in het centrum van Baarlo op 21 november 1944.





Anita Keunen en Gerdie Nelissen-van Megen brengen het lied 'Homeward bound' ten gehore.





Mr. Alex Collins vertelt het verhaal van de Tommies die Baarlo op 21 november 1944 bevrijdden.

Mr. Alex Collins en Mr. Darren Timms overhandigen tijdens het lied 'I vow to thee my country' de Schotse en de Britse vlag. Aansluitend worden deze naast de Nederlandse en de Limburgse vlag gehesen bij de kerktoeren.





De Schotse en de Britse vlag worden door Sil Gijssen en Daan Pepels naar buiten gedragen.





Toespraak door kapelaan H. te Boekhorst en hijsen van de vlaggen.



Schutterij Sint Antonius en Sint Petrus Baarlo zorgt voor de kanonschoten op de Markt onder supervisie van Wim Rosenberg.

Vera Lynn-middag in MFC De Engelbewaarder



Sem Hendricks draagt een gedicht voor.

De algehele presentatie is in handen van Roel Beurskens





De Baarlose zangeres Sharon Kovacs zingt liedjes uit haar eigen repertoire en van Vera Lynn.

Kovacs met haar opa en oma op de foto.





Oorlogsgetuigen vertellen hun emotioneel verhaal.

Joeks Janssen-Martens, Cor van Wijlick en de heer en mevrouw Kluthausen.



Oorlogsgetuigen vertellen hun emotioneel verhaal.

Nel Kluthausen-Lenders, Lei Segers en Reng Fleuren



**Proosten op onze bevrijders om 19.00 u. op
21 november 2019 onder feestelijk klokgelui.**



Proosten op onze bevrijders en
samenzang op 'We'll meet again' van
Vera Lynn. Aansluitend strijken van de
Schotse vlag.





Baarlo viert de vrijheid!

Bronnen:

- Dagboek Klooster de Berckt (Sprokkeling nr. 27/28 Baarlo Bezet Bevrijd 1994)
- Dagboek Jos (Broer) Segers
- Dagboek uit familiearchief H. van Megen
- Dagboek Miep Heines (Sprokkeling nr. 27/28 Baarlo Bezet Bevrijd 1994)
- Transcript of original document sent to Clifford Aves Mellor mentioned by Colonel J.A. Hopwood :The 1st Battalion the Black Watch (RHR) june 1944 to 4 may 1945 - / A History by Brigadier J A Hopwood - Alastair Donald Mellor October 2015
- Webpage 51hd.co.uk/historyuk
- Sprokkeling nr. 39 Richtig Baolders 2005
- Mr. Alex Collins
- Waar blijven de bevrijders november-december 1944 / H. Levels 2018
- Bevrijders voor de lens - schenking Verweij / Regionaal Archief Nijmegen
- Familie Segers-Brueren
- Reng Fleuren, Nelly Jacobs-Tercken, Joeks Janssen-Martens, Wiel Janssen, Nel Kluthausen-Lenders, Annie van Megen-Beurskens, Ben Peeters, Frits Peeters, Sef Roeven, Lei Segers, Cor van Wijlick en Toon Zeetsen
- Imperial War Museum London, T. Renouf & P. Stolte
- Foto's collage Jan Fleuren, Jan van Soest, Alex Collins en Herman van Megen
- Fotoarchief HWG de Borcht

- Samenstelling Baarloos Verleden speciale editie nr. 44 Herman van Megen



WEBSITE

<http://deborcht.baarlo.com>

E-MAIL

deborchtbaarlo@gmail.com

Samenstelling: HWG de Borcht Baarlo 5 mei 2020

Deze uitgave dient mede om te onderwijzen over oorlog en bevrijding maar vooral over onze vrijheid. Dat doen we voor de jeugd van nu en als dank aan de jong volwassenen van toen die voor onze vrijheid hebben gestreden.